

Naročnina mesečno
23 Din, za inozem-
stvo 40 Din, ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7565,
Zagreb št. 39.041,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOUVENEC

Nemčija po volitvah

Praktično so ostale volitve brez rezultata - Centrum neomajan in narastel - Fašistični teror ojačil komuniste - Svobodomiselne stranke zginile

Samo narod, ki se zna vladati sam, spoštuje svobodo in pošteno prepričanje vsakega posameznika, more uspešno braniti svojo svobodo in neodvisnost tudi zunaj. Samo narod, kojega posamezni člani in skupine umejo predpostavljati svoje posebne koristi občeju blagu, se bo tudi v najtežjih okoliščinah ubranil anarhiji in razkosažu. Samo narod, v katerem se zna vsak pokoriti iz čustva moralne odgovornosti in vzajemnosti, ne pa iz suženjskega strahu in koristolovstva, more prebroditi najtežje krize, ne da bi krmila svoje usode prepustil samopašnim tiranom in samozvancem. Dokaz so Anglija, Francija, skandinavski narodi, severna ameriška Unija, Japanci.

Ta načela kulturnega, narodnega in državnega občestva, ki odgovarjajo krščanskemu etosu, so se po svetovni vojni do dna omajala. Vojna kot nebrzdan elementaren izbruh najstrašnejših nagonov animalične narave je sprostila v narodih najhujše nagone uničevanja, samovoljnega nasilja, zatiranja in sirovega medsebojnega obračunavanja, kakor je bilo to zakon barbarskega sožitja plemen, ko ni bilo še govora ne o demokraciji ne o krščanstvu. Uprav tragično pa se izdejstuje ta borba divjih instinktov krvi, maščevanja in samopasne želje po samovlasti v nemškem narodu, kojega duša je bila po porazu na bojnem polju do dna pretresena. Brez vseh političnih smernic je nemški narod, vjen oblasti in željan nadvlade nad vsem svetom, kljub svoji visoki kulturi pa kot gojenec pruske kasarne nezmogoče vladati in obvladati sam sebe, izgubil vsako orientacijo. Ko so bivši njegovi avtokrati izginili v temi, ko so se širokoustni »branilci prestola in oltarja« strahopetno skrili in ko so maščevanja željne množice pod vplivom ljenizma hotele nad krivci vojne izvršiti krvavo sodbo, se je zdelo, da je Nemčiji prišla zadnja ura.

Takrat se je pokazalo, kaj pomeni narodu »ranka, ki se je bila organizirala v trdno enoto v šoli junaške obrambe verskih in moralnih svetlinj, pod pritiskom katolištvu sovražnega pruskega centralizma, v borbi za osebnost, versko in politično svobodo, za dostojanstvo človeka, za avtonomijo njegovih naravnih edinic in družabnih tvor, za socialno pravičnost in politično enakopravnost, za državljanske svobodščine proti vsaki samovolji in tiraniji. Taka stranka je v Nemčiji centrum, ki so ga bili katoličani ustanovili v svojo obrambo, ki je pa postal najmočnejša in najbolj disciplinirana tvorna politična sila moderne demokracije Nemčije. Ko je vse tonilo v kaos, je centrum, ki se mu je posrečilo združiti okoli svojega pozitivnega političnega zamisla socialistično delavstvo in demokracično meščanstvo, Nemčijo rešil, pomedel ostanke absolutističnega režima Hohencolernov, pomagal pogasiti plamen iz Moskve zanetenega požara revolucije, in dal nemškemu narodu republiško ustavo, ki se je v 14 letih obstoja izkazala za zelo dobro in solidno delo, katerega ni bilo nikoli treba krpiti.

To vzajemno delo vseh demokracičnih »rank, ki so kmalu začeli motiti oni, ki so se bili leta 1918 brez šuma umaknili v kot. Izrabljajo velike težave, združene z notranjo okrepitvijo države, ki jo je bilo treba v mnogih ozirih graditi čisto na novo, so se pristaši bivšega reda zopet spomnili na gesla avtoritete, domovinskega čustvovanja in nacionalne zaveze, ki da jo republikani in demokracija spravijo v nevarnost. To je stara taktika vseh, ki so bili strmoljavljani in so padli zato, ker so avtoriteto, domovinsko ljubezen in narodno zavest izrabljali v svoj lastni prid, v svoje obogatitve in v brezobzirno izkoriščanje države. Dvanajst let obdeluje nemški narod in so zlasti zapeljali velik del mladine, ki v svojem idealizmu veruje v vrednote, katere služijo Hitlerju samo kot lestevica, po kateri bi rad postal diktator Nemčije. Namesto »nevarne« svobode naj stopi sablja, namesto demokracičnega parlamenta nacionalistični veliki svet, namesto svobodne diskusije in odločitve večine najbrutalnejša nestrpnost v verskem in političnem oziru ter diktatura male gospodovne kaste nad stanov. Sredstvo pa bodi sila, gospodstvo se mora osvojiti s krvjo, vsako drugo mnenje in prepričanje se mora zadušiti z nasiljem, »restavracija« naj se realizira po skrajnem terorju, nemškemu narodu naj se nadejejo zopet verige!

Vemo, kako se je maršal Hindenburg letos po volitvah v pruski deželni zbor, ki so vrinesle Hitlerja velik uspeh, udal pritisku teh krogov in dal po »nevtralni« vladi pruskim baronom razpisati volitve v nov parlament, češ, da zbornica iz leta 1930 ne predstavlja več prave večine nemškega naroda. Vlada von Papena je brez dvoma pričakovala, da bodo narodni socialisti dobili ali sami ali pa skupaj z drugimi nacionalističnimi strankami toliko večino ali pa vsaj tolik moralni preves,

da bi se jim v svrhu parlamentarne večine pridružila kakšna večja nesocialistična sredinska stranka in tako omogočila več ali manj desničarsko vlado.

Te nade se v nedeljo, 31. julija, ko so se izvršile volitve v novi parlament, niso izpolnile. Dočim je Brüning v bivšem parlamentu vedno imel večino, je v novem parlamentu nima nihče in naravnost nemogoče je, da bi se stvorila kakršnakoli večina in koalicija ali vlada iz tega parlamenta. Lahko se reče, da je bil ves trud, ves denar in vse razburjenje javnega življenja čisto zastonj. Parlament predstavlja to, kar vsa Nemčija: političen tohuva-bobu brez prevladujoče smeri, pozorišče ljute borbe, ki še ni odločena, nebroj križajočih se divergentnih stremenj, iz katerih se še ni popolnoma obrisala nobena komponenta. S tem parlamentom vladati je izključeno.

Interesanten je ta parlament zgolj kot slika vladajočih razmer in dejanskega političnega položaja v nemškem narodu, iz katerega se neka linija vendarle že dosti razločno spoznava. Naval narodnega socializma na demokracijo, ki naj bi se zrušila kot drevo pod sekiro, je odbit in sicer za vedno, kolikor se tiče fašizma. Narodni socializem se lahko, če hoče in je sposoben za to, uvrsti in vredi v ustvarjajoče politične sile države, ki ostanejo slejkoprej demokracično usmerjene, zavladal pa ne bo. Sicer je narastel Hitlerjev glasov primeroma z narastkom drugih strank še vedno ogromen: od leta 1928 do 1930 so narastli od menj kot enega milijona glasov na skoraj šest in pol milijona, od 1930 do 1932 pa na več kot trinajst in pol milijona glasov. Toda naraščanje že oslabeva, razvojnja linija počasi pada, bržkone je višek že dosežen. Z vsemi sorodnimi skupinami vred ne predstavljajo »rasni« nacionalisti polovice naroda, kakor so upali; demokracični elementi jih še vedno presegajo. To pa pomeni, da je naval fašističnega nacionalizma ustavljen, zakaj če nemški fašizem ni dosegel zmage večeraj, ko so bile njegove šanse brez dvoma najbolj ugodne, je ne bo več. Nasprotno pa je postala sedaj ofenzivna demokracija, ki je sijajno prestala izkušnjo pod najtežjimi okoliščinami.

Je pa brutalni zaletavosti fašističnega nacionalizma uspešno razdražiti mase, ki se morajo pustiti pretepatati in streljati zato, ker plačujejo krvave davke in ječijo pod zasilnimi »odredbami, ki zahtevajo od malega človeka žrtve od stradanja in hiranja. Teror Hitlerjevih čet je pripomogel komunistični stranki do uspeha, kakršnega niti v najdrznejših sanjah ni pričakovala, tako da smejo njeni listi po pravici trobiti najslavnejšo zmago. Narastli so od štirih milijonov glasov v letu 1930 na število nad pet milijonov, dočim so jih leta 1928 imeli nekaj nad tri

milijone. Socialna demokracija je sicer krepko odbila napad nacionalistov, je pa morala to plačati z veliko izgubo glasov na komuniste. Stranka, ki je imela leta 1930 nad osem in pol milijona glasov, jih ima danes samo nekaj menj ko osem, nazaduje pa stalno, zakaj leta 1928 jih je imela še nad devet milijonov. Uprav katastrofalno pa so padle vse meščanske svobodomiselno-demokracične stranke, ki jih je vihar ekstremizma na desni in na levi naravnost odpihlil s površja. Predstavljali bodo brezpomembne stranke in delijo usodo vseh meščanskih liberalnih strank na svetu, ki so izhrale v polovičarstvu in nedoslednosti ter skrajnem oportunizmu.

Najbolj značilno pa je, kako centrum pri teh volitvah ni samo obdržal svojih nezavzetnih položajev, ampak je skupaj s sorodno bavarsko ljudsko stranko v hudi borbi z ekstremisti na desni in levi, z nacionalistično reakcijo na eni in kulturnim boljševizmom na drugi strani, še narastel! Leta 1928 je centrum zbral nad tri milijone glasov, leta 1930 nad štiri milijone, danes jih ima nad štiri milijone in pol. Od centra ni odkrhal ničesar ne Hitlerjevska domoljubarska propaganda ne pro-predniki socialne revolucije in levičarskega terorja ne sladke vabe konservativnih baronov, pač pa je še pridobil trezne nevtalce, ki vidijo in čutijo, da centrumova linija pomeni edino sigurno pot po razburkanem morju nemških političnih strasti in ekstremov. Jasno se vidi, da imajo v narodu trden obstoj in zdrav razvoj samo stranke, ki imajo globoko fundiran etos, zdravo narodno tradicijo in demokracične korenine in ki zato zavračajo vsak teror bodisi z leve bodisi z desne. Slej kakor prej bo centrum ostal res centrum, to je središče in osišče vseh zdravih sil in elementov Nemčije, opora notranjega miru in reda na podlagi politične svobode, moralne kulture in socialne pravičnosti. Oprti na te ideje in na ta etos bodo Nemci, združeni okoli centra, premagali vsak ekstremizem — z idejo, ne z nasiljem, z demokracijo, ne z diktaturo, z moralno silo, ne s sabljo in gorjačo.

Kakšen pa bo bližnji politični razvoj v Nemčiji, o tem se ne da ničesar prorokovati. Verjetno pa je, da bo skušal von Papen popolnoma nerazčističen položaj, v katerem se strankarske politične sile niso premaknile v toliko, da bi bila izlepa mogoča redna parlamentarna vlada, izriniti v nadaljevanje napol diktatorskega režima svojega samopruskega kabineta. Da pa tako dolgo ne bo šlo, o tem je vsak prepričan.

Izid volitev

Vladna namera

Berlin, 1. avgusta. Ig. Nemški državni zbor bo po dosedaj objavljenih uradnih rezultatih imel 607 poslancev. Dobili bodo:

Narodni socialisti 230 posl. (13.73 milij. glasov).
Socialni demokrati 133 posl. (7.95 milij. glasov).
Komunisti 89 posl. (5.28 milij. glasov).
Centrum 76 posl. (4.58 milij. glasov).
Bavarska ljudska stranka 23 posl. (1.20 milij. glasov).
Nemška narodna ljudska stranka 37 posl. (2.17 milij. glasov).
Nemška ljudska stranka 7 posl. (0.43 milij. glasov).
Nemška državna stranka 4 posl. (0.37 milij. glasov).
Kršč. soc. ljud. stranka 4 posl. (0.36 milij. glasov).
Nemška kmetijska stranka 2 posl. (0.13 milij. glasov).
Landbund 2 posl. (zvezana z nem. nacionalci).
Stranka podežel. ljudstva 1 posl. (0.09 milij. glasov).

Brez mandata pa so ostali nemški Hanoveranci, ki so dobili 0.4 milij. glasov, razcepjenih pa je bilo 122.000 glasov. Vsega skupaj je bilo oddanih 36.841.000 glasov, prejšnji državni zbor je imel 577 poslancev. To glasovanje nemškega ljudstva je pokazalo, da bo imel bodoči nemški državni zbor močno desnico in močno levič, centrum pa bo ostal jeziček, tako da se desničarska državna politika ne more usmeriti na nobeno politično stran. Von Papenove mu kabinetu je ta izid volitev všeč, ker podpira njegove politične cilje. Von Papen hoče namreč tudi po volitvah delati nadalje brez koalicije in si poiskati večino samo za posamezne glavne akte. Seveda se bo pri tem naslanjal, kakor dosedaj, na narodne socialiste in nemške nacionalce. Zato je verjetno, da bodo desničarske skupine zastopane v vladi. Narodni socialisti zahtevajo zase notranje ministrstvo. Njihovemu specialistu za delavska vprašanja polkovniku Hierlu hočejo dati de-

lovno ministrstvo. Centrum hočejo pridobiti s tem, da mu dovolijo koncesije v vprašanju državnih šol, že prej enkrat je levica prepredila šolske koncesije, ko jih je hotel izvršiti nemško-nacionalni notranji minister Kündell. Sedaj se smatra, da bodo nemški nacionalci in narodni socialisti za to. Nemški državni zbor se bo prvič sestel v tretjem tednu meseca avgusta. Po veliki politični debati bo zahtevala vlada pooblastila, da bo smela z enostavnimi naredbami, brez nadlegovanja državnega predsednika, ukrepati o gospodarskih in upravnih vprašanjih. Za čas trajanja tega pooblastila pa se bo nemški državni zbor odgodil. Ta načrt pa ni odvisen samo od centra, temveč v veliki meri tudi od komunistov.

Primeri s prejšnjimi volilnimi izidi

Volitve leta 1928.: Socialisti 9.151.059 glasov, 153 mandatov; Hitler 809.771 glasov, 12 mandatov; komunisti 3.263.354 glasov, 54 mandatov; Centrum 3.711.141 glasov, 62 mandatov; Nemška ljudska stranka 2.678.207 glasov, 45 mandatov; Bavarska ljudska stranka 942.304 glasov, 16 mandatov; Državna stranka 1.504.148 glasov, 25 mandatov; Nacionalci (Hugenberg) 4.380.029 glasov, 73 mandatov.
Volitve l. 1930.: Socialisti 8.502.016 (143), Hitler 6.401.210 (107), komunisti 4.587.708 (76), Centrum 4.128.929 (69), Nemška ljudska stranka 1.576.149 (26), Bavarska ljudska stranka 1.058.556 (18), Državna stranka 1.322.608 (22), Nacionalci (Hugenberg) 2.458.497 (41).

Volitve l. 1932.: Socialisti 7.950.000 (133), Hitler 13.730.000 (230), komunisti 5.280.000 (89), Centrum 4.580.000 (76), Nemška ljudska stranka 430.000 (7), Bavarska ljudska stranka 1.190.000 (23), Državna stranka 370.000 (4), Nacionalci (Hugenberg) 2.170.000 (37).

Fašisti nadaljujejo s krvavimi umori

Braunschweig, 1. avgusta. Ig. Na osmih krajih v mestu so davi narodni socialisti izvršili atentate, s katerimi so več ali manj oškodovali mnogo hiš med njimi tudi hišo, v kateri stanuje voditelj socialnih demokratov Böhme. Zjutraj so se tudi spopadli s komunisti. V tem spopadu je bil ubit en pristav narodnih socialistov.

Königsberg, 1. avgusta. Ig. Danes je bilo izvršenih več atentatov. Tako so narodni socialisti izvršili atentat na odstavljenega predsednika tamkajšnje vlade Buhrfelda. Ranjen je bil po več streljih. Dalje je bil ranjen tudi glavni urednik socialno demokracičnega lista »Volksstimme«. Več bomb je bilo vrženih tudi v uredništvo znanega lista »Hartungsche Zeitung« in navedenega lista »Volksstimme«. Desno radikalni elementi so ustrelili komunističnega voditelja Sautta v njegovem stanovanju in tudi ranili neko deklico. Neki drugi komunist pa je bil ustreljen na cesti, v neki trgovini pa so pobili šipe izloženih oken.

Essen, 1. avg. Ig. Iz Porurja se poroča, da se tam zbira Hitlerjeve čete, ki so posebne ponoči na ponedeljek zasedle neko tovarno, ki je ustavila svoje obratovanje. Tam se je zbralo 933 narodnih socialistov, večinoma članov napadalnih oddelkov, ki so bili opremljeni z vso bojno opremo, s provijantom in ki so imeli s seboj mnogo zdravnikov. Očividno je, da so bili narodni socialisti pripravljani na resen pohod. Policija pa je vse narodne socialiste razorožila in sicer vsakega posameznika posebej.

Hitlerjev proglas

Berlin, 1. avg. Ig. Hitler je danes objavil sledeči proglas: »Narodnim socialistom in socialističnim! Izvojevali smo veliko zmago. Narodno socialistična nemška delavska stranka je danes najmočnejša stranka v državi. Ta razvoj, ki je brezprimern, je posledica ogromnega dela, odločnosti in volje. Po tem uspehu nam ostaja samo še ena dolžnost, in sicer s ponovljenimi močmi nadaljevati svoje delo. — Napadalnim oddelkom je Hitler poslal sledeči proglas: »Izvojevali smo neobičajno veliko zmago. Našo zmago so omogočili mnogi naši tovariši z najtežjimi žrtvami. Mi, ki smo ostali zmagovalci, imamo sveto dolžnost, da nadaljujemo borbo za svobodo Nemčije.«

Angleški komentar

London, 1. avg. Ig. »Daily Telegraph« je mnenja, da je pri zadnjih volitvah prav za prav propadel Hitler, ker ne bo mogel vladati v Nemčiji brez pomoči drugih strank. Rezultat zadnjih volitev jasno kaže, da polagoma izginja čar Hitlerjevega narodnega socializma.

»Daily Mail« je mišljenja, da bo morala nemška vlada računati sedaj z energičnimi in odgovornimi narodnimi socialisti, pa tudi s konservativnim centrom. »Morning Post« veruje, da bo še nadalje ostala Papenova vlada.

Značilni italijanski glasovi

Rim, 1. avg. Ig. Vsa fašistična javnost je nestrpnost pričakovala rezultate volitev v Nemčiji. Sorodnost Mussolinijevega in Hitlerjevega gibanja je zanj dragocen politični element, ki bo v sedanjih težkih trenutkih koristen politiki fašistične Italije posebno v mednarodnem merilu. Neuspehi v Lozani in Zenevi so prisilili Mussolinija vreči Grandija in posluševati se pri vodstvu zunanje politike odslej ostrejših metod. Po Mussolinijevih direktivah morajo italijanski zunanji zastopniki brezobzirno delati na to, da se uresničuje zahteve, postavljene v zadnji resoluciji velikega fašističnega sveta.

»Giornale d'Italia« upa, da bo Hitler znal, kljub temu, da so desničarske stranke dosegle le 46% vseh glasov, vendar uveljaviti svoj program, ki bo zagotovil Nemčiji v Evropi oni položaj, ki ji pripada. Italija bo, kakor do sedaj podpirala Nemčijo, da si to svoje mesto zagotovi. »Tribuna« smatra, da je po večerajšnjih volitvah za Hitlerja zelo poučen razvoj fašistične revolucije. Hitlerju je uspelo izvojevati si zmago na terenu, ki mu ga je usilila demokracija. Da bo njegova zmaga popolna, bo moral sedaj vsiliti demokracijo za nadaljnjo borbo fašistični teren, kakor je to storil Mussolini v Italiji.

Komunistični nemiri v Franciji

Pariz, 1. avg. Ig. Danes na komunistični dan je prišlo v Parizu do incidentov, posebno v predmestju Saint Denis, kjer je okoli 300 komunistov skušalo manifestirati. Vendar jih je policija razgnala. V splošnem v Parizu je potekel današnji dan mirno. Iz Toulona javljajo, da je tudi tam prišlo do manjših spopadov, pri čemer je bilo več komunistov aretiranih.

Dunajska vremenska napoved: Pričakovati je širokih neviht, po katerih bo vsaj v severnih Alpah nastopilo zopet hladnejše zapadno vreme.

Hitlerjev pohod ustavljen

Kako Nemci komentirajo volitve

Berlin, 1. avg. tg. Vsi današnji večerni listi, od komunističnih listov pa do »Deutsche Tageszeitung« ugotavljajo, da je najznamenitejši rezultat večerajšnjih državnozbornih volitev ta, da se je pohod narodnih socialistov, ki je v zadnjih dveh letih naraščal v vseh vseh, sedaj vendar le ustavil. Tako, piše »Germania«, da je ogromna večina nemškega naroda nepreklicno odrekla svoj pristavek na to kričanje o blagoslovih »tretje države«, da državna vlada ni dobila pooblastila, da bi se nadalje izpolnjevala želje narodnih socialistov. Pač pa ima vlada dolžnost, da mora ostati v najvišji meri previdna in rezervirana, dokler novo izvoljeni državni zbor ne bo prevzel svojih poslov. Predvsem ima vlada dolžnost, da skliče državni zbor v ustavnem terminu in da se mu predstavi. »Der Angriff« (glasilo Hitlerjevcev) se zanaša na diktaturo, pri kateri bo imela stranka narodnih socialistov glavno besedo, ker se brez nje sploh ne more zgoditi nič. Ker je število komunističnih glasov tako naraslo, je videti, da se narodni socialisti ne upajo več zahtevati, da bi se komunistična stranka enostavno prepovedala in njihovi mandati razveljavili. Socialistični »Vorwärts« pravi: »Če pričakovana črna-modra tolerirana vlada ne bo sestavljena, kaj pa bo potem? Potem bi morala Papenova vlada odstopiti. Edina možnost bi bila tako zvana prezidialna vlada. Takva vlada pa ne bi bila taka, kakršna je Papenova vlada.«

Berlin, 1. avgusta x. Kljub že četrtemu letošnjemu pozivu se nemško volivstvo ni dalo zbežati od vseh revolucionarnih in protirevolucionarnih skoraj da vsakodnevnih intervencij zadnje volivne borbe in šlo na volišče, da zanika pravico do avtorske ali diktatorske oblike bodočega nemškega notranje-političnega življenja. Če je Hitler stoodstotni zmagovalac tega volivnega dneva, kljub temu ni mogel podliti svojih nacionalističnih tovarišev iz Hugenbergovega, Düstelbergovega in Schleicherjevega tabora in je Hugenberg kljub izgubi petih poslancev v korist Hitlerja ostal velik in močan konservativen faktor v fronti nemškega nacionalizma.

Hugenberg izhaja iz te borbe toliko kompromitirano za vse Hitlerjeve poteze bodočnosti, v kolikor je bil za Hitlerja kompromitirajoč anti-socialni in militaristični režim Papenov in Schleicherjev. Gotovo je, da porast komunizma, ki je porastel skoraj za 15%, ni šel samo na račun socialistov, ampak tudi nekoliko na račun Hitlerjev. Hitlerjev socialistični evangelij je z zvezo s Papenom izgubil svojo mistično krinko germanske neoriginalnosti in možno je predvidevati, da je Hitler že sedaj presegel višino svoje privlačnosti med nemškim proletariatom, ki je še 10. aprila ponekod glasoval za Hitlerja proti Thälmannu.

Najhujiši poraz pa je doživela nemška ljudska stranka, ki izgubila skoraj do 70% svojega volivstva. Stranka, ki je pod diktatom nemške veleindustrije vladala socialne reakcionarnosti izzvala odstop dr. Brüninga in preko »Deutsche Allgemeine Zeitung« na vse kriplje podpirala von Papena in njegov režim, je tako von Papenu in njegovim dokazala, da je od vseh edina najbolj obojena kot nositeljica režima. Kot politična stranka je v borbi proti Brüningu morala zatajiti svojo pravico do obstoja, da tako pomore Hitlerju do gospodarske in finančne diktature, ki bo nemško veleindustrijo mnogo več stala vladne eksperimentalne politike nego previdna in linearna politika bivše Brüningove vlade.

V metežu borbe je tudi utonila nemška državna stranka, ki je v zadnjih časih obsegala vse ostanke bivše v dobi Weimarja toliko obetajoče demokratske stranke. Stranka lojalnih funkcionarjev, spokorjenih aristokratskih republikancev in romantičnega boljševizma prepričenih sintetičnih žurnalstov, je bomo usahnula ob politični tuberkulozi.

kulozi. Krónična preimovanja stranke in programov, vsakoltna preorintacije njenih mladinskih organizacij, ni moglo zasigurati upravičenost pokreta grupi političnih estotov okoli Ericha Koch-Weserja, barona Rheinbarena in von Bülowa.

Med zmagovalnimi strankami sta predvsem centum in bavarska ljudska stranka, ki sta vsaka zvišali svoj uspeh z nad 10% volivstva in mandator. Upravičenejši zadoščenje pač nemški katoličani niso mogli dati Brüningu in njegovi politiki in obsoditi zanesenjaško outsiderstvo von Papena in njegovih drugov.

Zmagovalac je Brüning

Berlin, 1. avgusta. Ž. Praktično so ostale nemške volitve brez rezultata, ker so izgledi za sestavo nove vlade povsem minimalni. Absolutne večine nimajo niti stranke nacionalistične desnice, niti stranke weimarske koalicije. Zmagala torej ni nobena stran. Ako se že hoče govoriti o premaganju, je treba reči, da je bil premagan Hitler, ker mu ni uspelo doseči desničarske večine. Zmagal je Brüning, ki je bil od dveh strani napaden, in ki ni samo obdržal prejšnjega števila glasov, ampak je celo narasel. Vsekakor je to njemu osebno zadoščenje za napade v zadnjem času. Narast komunizem je znaten, to je posledica uvajanja diktature. Z druge strani ima njihov porast vzrok v dejstvu, da socialni demokratje še vedno niso postali izrazito opozicijski. Narast komunističnih mandatov ne pomeni mnogo.

Zdelo se je že, da bo postala Nemčija v zadnjih volitvah Hitlerjeva, vendar je ta nevarnost minila, še več, v mnogih krajih je število njegovih glasov od zadnjih predsedniških volitev začelo padati, akoravno počasi. Značilno v teh volitvah je bilo, da so male stranke skoraj popolnoma propadle in dobile minimalno število mandatov. Dve stranki, in sicer narodni socialisti in socialni demokrati sta bili v stanju prodreti s svojimi kandidati v vseh 35 volivnih okrožjih. Tudi centum in komunisti so skoraj v vseh volivnih okrožjih dosegli temeljne mandate. Nemškim nacionalcem je uspelo doseči temeljne mandate v 34 okrožjih od 35.

Francozi komentirajo

Pariz, 1. avg. AA. Vsi francoski listi obširno komentirajo večerajšnje parlamentarne volitve v Nemčiji. »Ouvrier« pravi v svojem današnjem uvodnem članku med drugim: Von Papen in von Schleicher bosta še dalje ostala na vodstvu države in zelo verjetno je, da je Papen želel novi parlament samo zato, da bi ga lahko potem čimprej uspal. Kar se tiče taktike nasproti komunistom, Papen nikoli ni prikrival svoje namere, da njihovo organizacijo popolnoma uniči. Zda se bo pokazalo, ali je Papen sposoben, da bi uničil stranko, ki je s temi volitvami svoj položaj samo izboljšala. Politično premirje, ki ga je odredil predsednik republike Hindenburg, morda napoveduje samo še bolj ogorčene politične borbe, od katerih bo zavisela bodočnost Nemčije in katerih odmev se bo brez dvoma čutil tudi v drugih državah. — »Figaro« piše v svojem uvodniku: Iz večerajšnjih volitev je von Papen izšel kot zmagovalac in ta zmaga ne bo niti najmanj izpremenila njegove načrte in načrte njegovih pristavev, ki so prepričani, da je oblast sicer v narodu, da pa temu narodu nikoli ni treba dopustiti, da bi jo tudi izvrševal. Nobenega dvoma ni, da se nemška demokracija razvija v smeri k obsednemu stanju, diktaturi ali monarhiji. Morda je to še bolj in nam se prav gotovo bolj dopade Hitlerjeva iskrenost kakor pa Stresemannova diplomacija. Zda imamo pred seboj Nemčijo, ki je pripravljena, razrušiti vse mednarodne pogodbe, ki jih je podpisala, in se z vsemi sredstvi iznova boriti za izgubljeno hegemonijo.

Nova pomorska konferenca

London, 1. avgusta. Ž. Pomorska razorožitvena konferenca, na kateri sodeluje 5 pomorskih držav, bo, kakor javlja »Daily Telegraph«, septembra meseca v Londonu. Priprave so se že pričele. Francija predlaga, da bi na tej konferenci delali le strokovnjaki, Anglija in Amerika pa zahtevata, naj ima konferenca širši in politični značaj. Ameriko bo zastopal Gibson. Washington, 1. avgusta. Ž. Angleška vlada je pozvala Hooverja, naj pošlje dva delegata v London na priprave za svetovno gospodarsko konferenco. Čuje se pa, da stoji ameriška vlada na stališču, da ji ni treba sodelovati pri pripravah za to konferenco, temveč samo na konferenci.

Roparski napad v Belgradu

Belgrad, 1. avg. 1. Belgrad je bil danes pozorišče čisto ameriškega razbojniškega napada, kot se navadno dogaja le v Chicagu. Zgodaj jutraj namreč, ko so se začele odpirati trgovine in so prihajali prvi kupci, sta se pojavila na pragu menjalnice G. Mošiča dva gospoda. Menjalnica je sredi Terazij, ki ob tej jutranji uri mirgajo ljudstva, ki hiti na delo. Gospoda sta zahtevala stare srebne srebrne dinarke. Ko se je menjalec obrnil, da bi postregel gostoma, je eden od njih nenadoma z revolverjem ustrelil na trgovca. Toda k sreči ga ni zadel. Trgovce je imel toliko prisotnosti duha, da je pograbil težko, s srebrom napolnjeno železno skrinjico, in jo vrget proti razbojniku, kateri se je spretno umaknil, tako da je skrinjica tresla v izložbeno okno, ga prebila in padla na ulico in tako opozorila občinstvo na dogodek v menjalnici. Tedaj sta jo oba rokovanjca pobrala z urnimi koraki po Terazijah, toda za njima se je vsula velika množica ljudi, ki so vpili in klicali na pomoč. Razbojnika nista mogla daleč bežati, ker so se okrog Terazij takoj zbrale človeške barikade, ki so oba kriminalna tipa zalele. Razbojnika sta Milutin Sošić in Jovan Milutinović. Oba se nahajata v varnih rokah belgrajske policije. Kljub nevarnemu položaju ni bilo nobene druge nesreče in tako so danes lahko tudi Belgrajžani veseli, ker so imeli pri doživeti razburiliv prizor, ki ga navadno vidijo le na platnu v filmu.

Maniu - zopet predsednik stranke

Velikansko navdušenje v Romuniji

Bukarešt, 1. avg. 1. Snoči pozno v noči se je razširila nepričakovana senzacionalna vest iz kongresa kmečke stranke, ki je bil nujno sklican, da izvoli novega predsednika, po večkratnem in trdovratnem odbijanju dr. Maniu vrtni se v politično življenje, ne da bi natančno obrazložil vzroke, ki so ga napotili do tega odklonilnega stališča. Tako je stal kmečki kongres pred nalogo, izvoliti njegovega naslednika. Kongres je bil polnoštevilno obiskan. Od vseh strani države so prišli zastopniki stranke. Narod pa je v večjih in manjših sprevodih manifestiral po ulicah v kralja in za dr. Maniu. Stanovanje dr. Maniu je bilo ves dan oblegano od velikih množic ljudstva, ki so mu vzklikale in pele narodne pesmi. Ves dan je dr. Maniu odločno odklanjal sprejeti predsedstvo. Po dolgem prigovarjanju je končno pristal, da se udeleži večernega kongresa.

Ko se je prikazal v kongresni dvorani, je nastalo velikansko navdušenje, kakršnega v romunskem političnem življenju ne pomnijo. Dr. Maniu so dvignili, ga obsuli s cvetjem in nesli na predsedniško tribuno. Ko se je navdušenje nekoliko pogoje, je predsednik kongresa spregovoril nekaj besed, s katerimi je ponovil prošnjo na bivšega predsednika stranke, naj se vrne v politično življenje in naj vendar prevzame vodstvo. Temu zadnjemu pozivu, ki je takoj utonil v burnem navdušenju, se dr. Maniu ni mogel več upirati. Dvignil se je s svojega sedeža in z dvema suhoparnimi besedami povedal, da se hoče pokoriti strankni disciplini in da prevzame vodstvo v svoje roke. S tem je bil kongres končan in bi bilo sploh nemogoče nadaljevati dnevni red, tako neposipno je bilo navdušenje naroda, ki se je vsul po zborovanju po bukreških ulicah, kjer se je navdušenje še stopnjevalo med meščanstvom, ki je radovedno čakalo na izid kmečkega kongresa.

Navdušenje se je širilo kakor ogenj. V 20 minutah je doseglo že najbolj oddaljene okraje Bukarešte in vseh večjih mest v Romuniji. Iz tega se vidi, kako popularna je osebnost tega državnika, in kako mu narod brez razlike izraža svoje neomajano zaupanje. Celo liberalna stranka, ki se je obnašala najbolj strupeno, se je pomirila, ker vidi v povratku dr. Maniu na čelo vlade garancije za objektivni razvoj političnega življenja in začetek resnega dela za rešitev države. Današnje časopise je polno teh dogodkov. Vsi listi hvajijo srečno rešitev težke vladne krize in poudarjajo, da je s tem za vse čase pokopan tudi spomin na lutke okrog profesorja Jorge, ki so svoje dni zamenjali dr. Maniu in potem gnali državo v propast. Ta čas diktature luk bo tem preje pozabljen, čim bolj se bo nova vlada potrudila delati. Dr. Maniu ima mirno vest, da bo lahko delal, saj se naslanja na skorajda enodušno zaupanje vsega romunskega naroda. Dr. Maniu bo sestavil novo vlado najbrže že v začetku prihodnjega tedna. Ugibanja so se že začela, kakšen vpliv bo njegov prihod imel v zunanji politiki. V tem leži namreč največja važnost spremembe. Izražajo se nade, da bo dr. Maniu privedel Romunijo zopet nazaj v srednjo Evropo, odkoder jo je Jorga hotel iztrgati in vreči v naračje neki vesilesi. Največja želja pa je, da bi bil dr. Maniu tisti pogumni državnik, ki bi znal likvidirati najtežje romunsko vprašanje, namreč vprašanje pripadnosti Besarabije. On je moč energije, tako pravijo. Splošno želja je, da bi energije ne manjkalo, ko bo treba nalagati živne narodnemu samoljubju, seveda v korist državi in narodu.

Sovjetski tisk

Moderni časopis je brez dvoma najmočnejši čimtelj, ki lahko odločilno vpliva na politično, socialno, kulturno in gospodarsko mišljenje vsakega posameznika. In to tem bolj, na čim primitivnejši stopnji je splošna izobrazba čitateljskega kroga. Danes je tisk (kakor tudi vsa druga produkcija) v Rusiji monopol. Država ga financira, izdaja ter tudi sama izvršuje nadzorstvo nad usmerjenostjo vsakega lista.

Privatni časopisov, kakor tiska sploh, v sovjetski Rusiji ni. Tisk je državno-strankarska ustanova. Politbiro ter strankni kongres mu daje specialna kakor tudi splošna navodila. Zato je za ves sovjetski tisk karakteristično, da ima izključno propagandni namen kakor tudi živahno in redno sodelovanje širokih ljudskih mas, to pa na tak način in v tako veliki meri, kakor tega ne moremo v nobeni drugi državi zaznamovati. Sovjetska vlada si hoče potem svojega tiska tesno nase privezati maso, sodelovati smejo zato samo zanesljivi člani komunistične stranke, podobno kakor je to pri fašističnem tisku, kjer mora biti vsak urednik kakor novinar sploh član fašističnega sindikata.

Sovjetska tiskovna politika stremi za tem, da si pridobi ter stalno nase naveže maso s tem, da jo je v prvi vrsti prilagodila k sodelovanju. To nam dokazuje ogromen štab delavskih in kmečkih dopisnikov. Ta način sodelovanja širokih mas je izoblikoval nov tip časopisa, tako zv. celičnega časopisa, ki je tekem zadnjih deset let postal najbolj razširjena oblika mednarodnega komunističnega časopisa.

Ruski sovjetski tisk ima potemtakem izrazit značaj tiska mase. Namenjen je predvsem za to, da vzdržuje čim tesnejšo vez med državno upravo in ljudstvom ter tako omogoča, da izvršuje narod — čeprav navidezno — nadzorstvo nad javnimi ustanovami.

Razen tiskanih časopisov je ustvarila boljševiška propaganda tako zbrane stenske časopise v obliki lepakov, ki imajo vsi značaj lokalnih organov. Izdaja jih vsak krajevni svet, sodelujejo pa delavci, kmetje, dijaki in rečki armisti. Ti časopisi obravnavajo predvsem krajevna vprašanja, skušajo odpraviti napake in nedostanke v krajevni upravi ter so tako rekoč nekaka pritožna knjižica dotičnega prebivalstva. L. 1930 jih je bilo nad 60.000, dočim l. 1927 samo 50.000.

Nepregledna je vrsta vseh sovjetskih političnih dnevnikov, da ne omenim znanstvenih in popularnih publikacij. L. 1928 je imela Sovjetska Unija 559 časopisov (l. 1913 jih je bilo 535) z nakladami 8.250.000 izvodov (1913: 2.500.000), od tega je izhajalo 212 časopisov v 48 (1913: 17) neruskih jezikih. Število revij je znašalo 1921 (l. 1913: 1082) z nakladami 8.400.000 izvodov. Med revijami so posebno priljubljene živahno in originalno ilustrirane tedni, poljudno znanstveni in satirični listi.

Po zadnji statistiki l. 1930 nahajamo v sovjetski Rusiji samo uradne in poluradne liste, v celoti 62 dnevnikov, od tega jih izhaja v Moskvi 11, v Leningradu pa 3.

Naj navedem samo nekatere moskovske liste. Centralno glasilo komunistične stranke Rusije je »Pravda«, njena dnevna naklada presega včasih celo 700.000 izvodov. Nekaj časa ga je urejeval Buharin, njegova dolgotrajna sodelovalka je bila Leninova sestra, Ulianova.

»Izvestija« (naklada 500 do 600 tisoč) je centralno glasilo izvršnega sovjetskega komiteja. List ima zelo razvito informativno službo, zlasti inozemsko. V njem so tudi objavljeni vsi ukrepi in dekreti sveta ljudskih komisarjev.

Osrednje glasilo kmečkega proletariata je »Komunističski Trud«, dočim pa je »Rabotčaja Moskva« (250—300.000 izv.) glasilo, ki je namenjeno moskovskemu industrijskemu proletariatu. Oficialni trgovsko-industrijski list je »Torgovo-Promyšlennaja Gazeta«.

V Leningradu izhajata »Pravda« in »Krasnaja Gazeta«.

Da bo slika sovjetskega periodičnega tiska popolnejša, moram omeniti še dvoje, kar nujno spada k obstoju vsakega časopisa: poročevalna agencija in žurnalistična izobrazba.

Septembra 1918 je sovjetska vlada spojila Petrogradsko Telegrafsko agencijo z oficijelnim presbiterom sovjetske izvršne oblasti, čigar poročila so bila označena z značko Rosta (Rosijskoje telegrafnoje agentstvo). Nobeno inozemsko poročilo ni našlo poti v sovjetski list, če ni prej pasiralo Rosta. Po l. 1925, ko se je definitivno organizirala Unija sovjetskih social. republik, je bil delokrog Roste prenešen na novo ustanovljeno poročevalno agencijo Taas (Telegrafskaja agencija sovjetskih social. republik), ki ima sedaj izključno pravico zbirati in oddajati poročila, stopati v kartelna razmerja z drugimi svetovnimi agencijami, osnovati v inozemstvu poročevalne stanice itd.

Tass je podrejen svetu ljudskih komisarjev za sovj. Rusijo, samo nima neposrednih poročevalcev,

to mu oskrbujejo provizionalne agencije: Rosta, Sektak, Ratau, Faturk, dočim pa ima v inozemstvu šest podružnic (Berlin, London, Pariz, Dunaj, Newyork, Peking). Statistično je ugotovljeno, da pošilja Tass njemu podeljenim sovjetskim listom poročila, ki obsegajo mesečno 7 do 8 milj. besed, dočim obsegajo poročila za inozemstvo na mesec samo 3 do 4 tisoč besed.

Silno pozornost posvečajo sovjetske oblasti novinarskemu naraščanju. L. 1920 je sovjetska vlada ustanovila v Moskvi novinarsko šolo, iz te je nastala že l. 1922 državna visoka šola za časnikiarstvo, ki ima namen, da izšola štab urednikov s splošno in specielno izobrazbo. Ta šola ima na razpolago vse, kar pride za žurnalista v poštev. Tu lahko dijaki prisostvujejo nastajanju lista, v njej se nahajajo majhna tiskarna, fotografski atelje, knjižnica itd. Seveda so v to šolo sprejeti samo 100%ni komunisti. Pogoj za sprejem je tudi dovršena srednja šola ali pa diploma kake »delavske«. Razen te osrednje novinarske fakultete so še šole za žurnalisti v Charkovu, Minskovu, Tiflisu in Tascentu. Pouk na njih traja tri leta. V Leningradu je bilo koncem l. 1926 ustanovljena novinarska srednja šola, razen teh šol pa nahajamo še razne pomožne strokovne šole in večerne tečaje za delavske in kmečke dopisnike, korektorje, stavce, reporterje itd.

Iz celotnega ustroja sovjetskega časopisja lahko posnamemo, kako res veliko in naravnost odločilno važnost polaga sovjetska vlada na čim širši razmah te moderne velesile.

Odlikovanja

Belgrad, 1. avgusta. 1. Nj. vel. kralj je podelil sledeča odlikovanja:

Z redom Jugoslovanske krone 4. reda je odlikovan Cerer Anton, z redom 5. reda Jugoslovanske krone Skof Ernst, Kuhar Franc, Cerer Franc, Hribar Franc, Colnar Miha, vsi iz kamniškega okraja. Z zlato kolajno za državljanske zasluge Fajdiga Franc, Raka Lovrenc, Stare Ferdinand, Strukelj Fr., Blatnik Joža, Lutaršek Miha, Lampič Tilen, Iskra Matevž, Grašek Janko, Glavač Ivan, Vahar Jože, Janković Ignac, Novak Ivan, Zajc Anton, Mlakar Franc, Gregorič Franc, Kubanca Franc, vsi iz kamniškega okraja.

S srebrno kolajno za državljanske zasluge: Homar Franc, Patek Janez, Hribar Ivan, Kovič Anton, Grad Miha, Zamen Josip, Gabrič Janez, Japelj Janez, Končan Franc, Kofler Edvard, Janežič Alojz, Detela Franc, Jurjevec Franc, Učakar Rudolf, Šlis Jakob, Habjan Franc st., Habjan Franc, Cankar Andrej, Perme Ignac, Kurent Anton, Cankar Franc, Podgoršek Franc, Keržič Franc, Jeraj Ivan, Keržič Ivan, Traven Martin, Podbevšek Mihael, Ziltnik Mihael, Jereb Franc, vsi iz kamniškega okraja.

Z redom Jugoslovanske krone 3. reda so bili odlikovani: dr. Ludovik Behm, ravnatelj državne trgovske akademije v Ljubljani, Jože Reiser, ravnatelj državne srednje tehnične šole v Ljubljani, Mihael Preselj, šolski inspektor v oddelku za trgovino, obrt in industrijo pri banski upravi v Ljubljani.

Z redom sv. Save 4. reda so bili odlikovani: Čeh Egidij, predmetni učitelj na drugi dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani v p., Bernot Josip, predmetni učitelj na 2. dvoraz. trg. šoli v Ljubljani, Arka Ema, predmetna učiteljica na drž. srednji tehnični šoli v Ljubljani v p. — Z redom sv. Save 5. reda sta bila odlikovana: Kovač Maks, predmetni učitelj na drž. trg. akademiji v Mariboru v p., Uršič Ignac, strokovni učitelj na drž. srednji tehnični šoli v p.

Belgrajske vesti

Belgrad, 1. avgusta. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prosvetnega ministra so postavljeni: na moško učiteljske v Ljubljani Marija Skaberne, prof. telovadbe na ženskem učiteljskem v Ljubljani v 4. skupini 1. stopnje, na učiteljske v Mariboru Ladislav Mlakar, prof. učiteljske v Mariboru v 4. skupini, na učiteljske v Mariboru Rudolf Carson, prof. ženskega učiteljske v Mariboru.

Belgrad, 1. avgusta. 1. Dancs se je na Kallimegdanu začelo snimanje jugoslovanskega filma »Fantom Durmitorja«, pod vodstvom nemško-holandske družbe Edison. Pri filmu sodelujeta naši igralci Ita Rina in Tamara Djordjević. Današnje snimanje je zbralo na Kallimegdan mnogo občinstva, ki je z velikim zanimanjem zasledovalo delo filmskih operaterjev.

Pariz, 1. avgusta. AA. Ministrstvo za umetnost je kupilo za francosko državo delo slavnega jugoslovanskega kiparja Ivana Meštrovića »Žena s harfo«.

Viljem se še vedno čuti cesarja

Doorn, 1. avgusta. AA. Bivši nemški cesar je dal intervju angleškemu dopisniku listov, v katerem dementira vesti, da se smatra bivši nemški prestolonaslednik kot pretendent na nemški cesarski prestol, češ da se je Viljem leta 1918 odrekel prestolu. Bivši cesar je naglasil, da se smatra do smrti za nemškega cesarja.

Francoški manevri

Pariz, 1. avgusta. AA. Po vestih iz dobro poučenih krogov se bodo letošnji veliki manevri francoske armade vršili med 20. in 30. septembrom. Udeležiti se jih več pehotnih divizij, 1 konjiška divizija in mnogo enot iz drugih vrst orožja. Skupno se udeležiti teh manevrov okoli 40.000 mož. Manevre bo vodil član vrhovnega vojnega sveta in šef generalnega štaba francoske armade general Gamelin.

Pri teh manevrih bo posvečena glavna pozornost proučevanju taktike teko imenovanih mehaničnih bojnih oddelkov.

General Ma ubit

London, 1. avg. Ž. Poveljništvo japonskih čet v Mukdenju objavlja službeno, da je v spopadu 37 milj daleč od Ankutina med japonskimi in kitajskimi četami padel general Ma, bivši kitajski guverner v Mandžuriji. General Ma je trajala dva dni in je končala z zmago Japancev. Truplo generala Ma je ležalo na bojišču na gruči mrtvih vojakov in je bilo vse preklanjano od strojne. Na bojnem polju so našli 200 mrtvih kitajskih vojakov. Izgleda, da so se Kitajci borili do zadnjega moža.

Dolгови Bolgarije

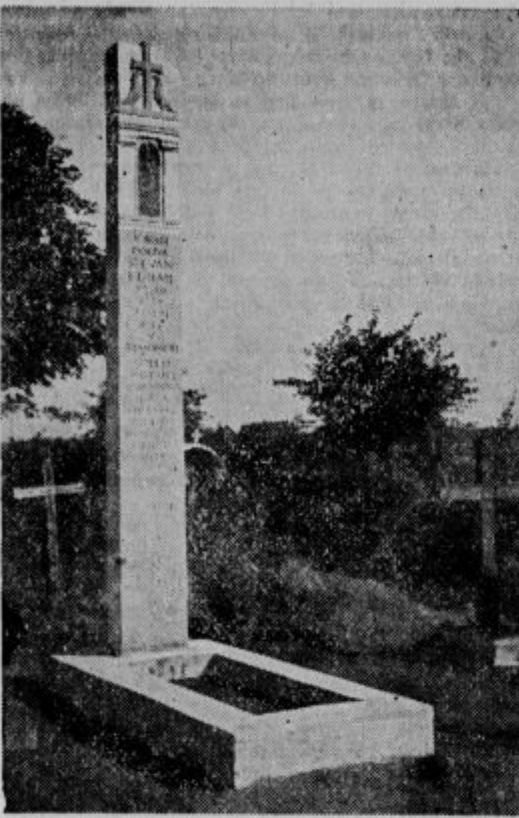
Sofija, 1. avgusta. AA. Skupna višina bogarških predvojnih državnih dolgov v inozemstvu je znašala 30. junija t. l. 6.961.000.000 levov, ne rčevši obresti in amortizacije, povojni dolgov pa znašajo 5.423.432 levov, rav tako brez obresti in amortizacije. Skupno je torej bolgarska država dolžna v inozemstvu 15.284.432.000 levov.

V proračunu za leto 1932-33 je določena vsota 267.826.000 levov samo za obresti na predvojne dolgove, za obresti in amortizacijo povojnih dolgov pa je določeno 424.511.000 levov, skupaj torej 692.337.000 levov. Amortizacija na predvojne dolgove se ne bo plačala.

Zvestoba Slovenske Krajine

Bratonce, 31. julija.

Kakor je poročal že nedeljski »Slovenec«, se je vršilo dne 31. julija v Bratonceh blizu Beltince odkritje in blagoslovitev nagrobnega spomenika narodnemu delavcu Stefanu Kührju. Dasi se je izvedelo šele nekaj dni prej, kaj je nameravano, vendar se je svečanost razvila v veličastno narodno manifestacijo Slovenske krajine! Zbrala se je naša zavedna dijaška mladina in inteligenca, iz sosednjih vasi pa množica, ki je napolnila pokopališče in cesto.

Svečanost se je začela z večernicami ob treh popoldne v bratonski kapeli, ki je sosednja Kührjevega doma. Opravil jo je mnč. g. dekan Jerič. Nato se je razvila med petjem množice procesija proti pokopališču, ki leži ob glavni prekmurski cesti iz Sobote v Lendavo. Tu je g. dekan iz Dolnje Lendave, Ivan Jerič, slovesno blagoslovil spomenik. Nato je g. dekan — intimni prijatelj rajnega Kührja — zanosno govoril o narodnostnem misljenju in delovanju pokojnega Stefana Kührja. Govoril je o tem, kako je pokojni baš v narodnostno usodni uri, tik pred svetovno vojno, začel s svojim tihim a vztrajnim delom za svoj narod. Navdušeno je govoril prijatelju Jeriču o tistih mestih iz sv. pisma, ki govore o narodnosti. Zlasti se je ustavil pri narodnostnem pojmovanju apo-

stola Pavla, ki se je iz fanatika-ubijavca razvil v krščanskega narodnjaka. Rajni Kühr ni bil narodnjak s krikom in sovraštvom, marveč vztrajen delavec. Prav za Slovence je narodnostno vprašanje dvakrat boleče, zato je zasluga vsakega resnega delavca tem večja, in še danes je narodnost osrednje vprašanje sveta, toda v njegovem znamenju se gode najhujše krivice. Nam bodo vzgled delavni Kühr in ne zaslepljeni kričarji — zakaj narodnost zahteva od nas irstve. Pokojni Kühr se žrtev ni strašil do zadnjega diha, zato se mu je govornik slovesno zahvalil za njegovo gorečo in požrtvovalno delo.

Za tem so naši študentje zapeli žalostinko »Blagor muč, nakar je spregovoril narodni buditelj in voditelj Slovenske krajine, vp. župnik g. Jožef Klekl. Njegova mladostno zanosna beseda nas je opozarjala na čas, ko je grozila narodnostna smrt narodu v Slovenski krajini. Tedaj so vstali možje borci, ki so začeli izdajati prve slovenske liste in koledar, da ohranijo narodu materinsko besedo in njegovo narodnost. Med temi je bil tudi Stefan Kühr, ki je postal eden najplodovitejših pisateljev. Ne le, da je zbiral ogromno narodnega blaga, pisal je tudi vzgojne članke, v katerih je opominjal narod, zakaj narodno delo ne obstoji le v absolutnem poveljevanju lastnega naroda. V imenu uredništva Marijinega lista, Novin in Kalendarja je položil na grob venec iz zelenja, ki naj nam pomeni upanje v lepo bodočnost našega naroda v duhu Kührjevem, ter iz belih rož, ki simbolizirajo skromnost, ki je dičila Kührja, njegovo čisto, nesebično žrtvovanje za narodov obstanek, ki naj bo vzor tudi nam. Nato je g. župnik in borec za našo svobodo slovesno izjavil, da bi Slovenska krajina danes ne bila združena z brati onstran Mure, ako bi ne bil pripravljen narodna zavednost v ljudstvu naš domači slovenski katoliški tisk. Apeliral je na navzočo dijaško mladino, naj spoštuje ta tisk, ga izpopolnjuje in ohranja, dokler ne dozori čas, da popolnoma sprejmemo vse-slovenski tisk tudi mi, kakor smo sprejeli vse-slovenskega duha. Pozdravil je staro mater Kührjevo in vzkliknil: dokler nam bodo prihajali iz našega naroda taki možje, dotlej ta narod ne bo izginil!

Zastopnik dijaškega društva »Zavednost« je položil venec s pozivom mladini, naj posnema s požrtvovalnim delom za napredek in obstanek lastnega naroda.

Ko so pevci zapeli Pečjak-Foersterjevo žalostinko »O Gospode«, je g. dekan z molitvijo zaključil slovesnost. Množica se je v najlepšem redu razšla. Varnostni organi niso imeli nobenega posla.

Spomenik, ki je načrt zanj izdelal g. arh. Plečnik, je prvo tovrstno delo v Slovenski krajini in umetniški dosežek za vso slovensko arhitekturo. Enovit tri in pol metre visoki kraški kamen, ki je vanj vdolben na vrhu križ z dvema golobčkom, pod njim niša in napis v zlatih črkah — učinkuje s svojo preprostostjo in novo obliko nadvee mogočno.

Današnji dan je bil narodnostna izpoved Slovenske krajine in obljuba, da hoče ostati zvesta svojemu nazivu tudi v bodoče.

Tisoč Ribničanov pri Sv. Gregorju

Ribnica, 31. julija.

Lep dan je na današnje nedelje imela širna ribniška dekanija. Tisoč mož in fantov se je pod vodstvom 18 duhovnikov zbralo na najlepši točki dekanije, pri Sv. Gregorju, k svoji vsakoletni evharistični manifestaciji. Lep je bil pogled na čete mladih, zdravih fantov in krepkih mož, ki so se v jutranjih urah peš, na kolesih, vozeh in avtomobilih bližali prijaznemu griču, odkoder so jih pozdravljali vitki mladi in slavlolki, vsi prepreženi z zelenjem in venci.

Množice so se zbrale na krasnem prostoru med cerkvijo, šolo in društvenim domom k službi božji. Sv. mašo je daroval domači župnik, g. svetnik Krumpstar. Med sv. mašo je močan fantovski zbor pel cerkvene ljudske pesmi. Cerkevne govore sta imela gg. stolna vikarja Košmerlj in Košiček iz Ljubljane. Prvi je govoril pred

sv. mašo možem in fantom o notranji verski poglobitvi, drugi pa po sv. maši o delu katoliškega moža in fanta v javnem življenju.

Večina zbranih je prebila opoldanski odmor na krasnem vrtu gostilne Oblak, odkoder je edinstven razgled menda po celi Sloveniji.

Popoldne se je vršila pod vodstvom g. dekana Skubica procesija s sv. Reš. Telesom. Pete litanije M. B. z blagoslovom na prostem so končale prelepo slavnost.

Ljudje so bili veseli in zadovoljni. Rekli so, da bodo še prišli, kadar jih bodo duhovniki poklicali k verskim manifestacijam. Vse se je izvršilo v redu in miru, tako da je eden od navzočih orožnikov laskavo izjavil, da bi imeli oni zlate čase, ako bi imeli vedno opravila s tisoči takih poštenjakov, kakršni so se ta dan zbrali pri Sv. Gregorju.

Otroci odhajajo na zrak

Otroci protituberkulozne lige iz Hrastnika in Zagorja pred odhodom na postajo.

Ljubljana, 1. avgusta.

Ob koncu meseca julija in ob pričetku avgusta vidiš v Ljubljani pogosto živahne skupine otrok, ki se odpravljajo ali na počitnice ali pa se vračajo z njih.

Kolonija, ki bo gotovo vzorno urejena, je kolonija protituberkulozne lige na Rakitni. Danes se je odpravilo na Rakitno 65 otrok. Ze davi pa je protituberkulozna liga poslala na počitnice 20 deklic v Lukovico, 7 otrok pa v Medvode. V Medvodah so na počitnicah slabotni otroci osnovnih šol iz Most in v Viča. Teh sedem otrok pa je protituberkulozna liga pridružila tej koloniji. Otroke, ki gredo na račun protituberkulozne lige in dispanzerja, so dopolnile na šolski polikliniki zdravstveno pregledali, ugotovili, kaj zmorejo njihova pljuča in srce, jih stehali ter zmerili. Otroci, ki gredo na Rakitno, so bili vse šolsko leto opazovani od protituberkulozne lige in šolskih zdravnikov ter so bili zbrani za kolonijo tisti, ki so po tuberkulozi inficirani ali pa, ki žive v družinah, ogroženih po jetiki. Otroci, ki so iz Ljubljane, iz industrijskih erodišč ter rudarskih revirjev, so se z današnjim popoldanskim vlakom odpeljali do Preserja, odtam pa so odšli peš na Rakitno. Na Rakitni je zgrajen nov dom protituberkulozne lige, ki bo pozimi tudi zavetišče smučarjem-srednjeolcem. Pri domu pa sta dve Deckerjevi baraki, ki imata vsaka prostora za 24 otrok. V domu in barakah bo skupno okoli 90 otrok na počitnicah. Tam ostanejo mesec dni. Za udobne počitnice je preiskrbljeno, obenem pa tudi za sistematične telesne vaje, da bodo otroci čim

bolj odporni proti jetiki. Na Rakitni je zraka dovolj. Hrane bodo imeli otroci tudi dovolj, prav tako tudi solca in je upravičeno upanje, da bodo otroci precej pridobili na zdravju. Zdravstveno kontrolo nad temi kolonijami ima dr. Prodan.

Ginljivo je bilo gledati, kako so se otroci radovali lepih počitnic, kako so veseli vzklikali in pozdravljali v slovo. Eden izmed veselih fantkov je navdušeno mahal z zastavo protituberkulozne giganja, z dvojnim rdečim križem na belem polju, drugi fantek pa je korajžno igral na harmoniko »Na planincih solnce sijer. Deklice so bile kajpak bolj skromne, nikakor pa ne tihe in mirne. To je bilo veselje!

Skoraj ob istem času, ko so odhajali ti otroci na Rakitno, so prišli v Ljubljano tržaški otroci, ki so bili na počitnicah na Pohorju in sicer v Šmartnem. To so otroci naših državljanov v Trstu, po večini samih revnih družin. Otroke je poslalo na počitnice Žensko podporno društvo jugoslovanske kolonije v Trstu. Sprejelo pa jih je Društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru. Otrok je bilo 37 na počitnicah.

Poročali smo že, da je bila v Polhovem gradu kolonija 31 revnih ljubljanskih deklic, ki jih je tja poslal na počitnice krajevni odbor Rdečega križa. Deklice so se davi vrile rdečelične, debelejšje in bolj zdrave, kakor so šle pred mesecem dni. Tudi Rdečemu križu moramo priznati, da je imela njegova kolonija uspeh. Z jutranjim gorenjskim vlakom pa je odšlo na počitnice na Breznico 35 dekčkov, ki jih je poslala tja mestna občina.

Evharistično slavlje na Jesenicah

Jesenice, 31. julija.

Tudi Jesenice ne marajo zaostajati za drugimi kraji v počastitvi presvete Evharistije. V teh težkih dneh, posebno za delavski sloj težkih, najde človek utehno in srčni mir samo še v molitvi k sv. jemu Stvarniku.

V nedeljo 14. avgusta bo za jeseniško župnijo veliki dan evharistične proslave. Bodo razni govori, procesija, polnočnica, vendar pa podoben program ni še natančno določen. Zagotovljeno je, da se proslave udeleži tudi presvetli škof gospod dr. Rožman.

Važno za one, ki ne prihajajo v župno cerkev, je, da v nedeljo 14. avgusta ne bo sv. maše v saviški cerkvi. Natančne sporod cerkvene slovesnosti sledi.

30 letnica g. p. Zakrajška

Ljubljana, 31. julija.

Danes so spremili dobro mati gospa Zakrajškova na Zalostno goro pri Preserju svojega sina p. Kazimirja Zakrajška k najsvetejši daritvi. Da sta se za ta dan odločila, da poromata skupaj na ta lepi domači griček, je gotovo to pot zahvala Bogu, ki je dal gospodu patru razum, moč in zdravje, da je 30 let tako uspešno delal na polju, na katero je bil poklican kot Gospodov mašnik.

Dela, ki ga je skromni, tihi, vendar pa tako energični mož izvršil v svojem poslanstvu, zlasti med ameriškimi Slovenci, nam ni mogoče opisati in najbrže tudi nikdar ne bo v celoti znano, ker je tiho delal. In ko je začeto delo zgotovil, že je odšel dalje na nerazorne planjave, neprehodne pragozdove.

Ko je p. Kazimir Zakrajšek več kakor pred 20 leti odšel v daljino Ameriko, je našel v teh deželah mnogo Slovencev. Bili so pa neorganizirani in kar je med Slovenci vedno najhujše, neenotni. Takoj se je lotil dela. Ustanovil je organizacije, fare, hranilnice, samostane. Ustanovil je list »Edinost«. Bil je ustanovitelj in urednik »Amerikanskega Slovence«, je bil član Kolumbovih vitezev. Ustanovil je list »Ave Maria«. Ustanovil je, toda prav gotovo ne z majhnim trudom, v tujini in med drugorodni sobrat slovenski komisarijat, ki obsega vso severno Ameriko. Kdo ve, kolikoga pomena je za nas Slovence v narodnem in držav-nem pogledu to res nacionalno delo! Višek božje naklonjenosti pa je g. pater dosegel menda v tem, ko je priboril blizu Čikage postojanko Lemont, ki je nekako naša Marija Pomagaj na Brezjah.

Ni pa bil samo organizator, temveč tudi po širni Ameriki sloveč pridigar. Bil je pa tudi pisatelj lepih vrstic. Izdal je mnogo lepega nabožnega čtiva ter dopisoval skoraj v vse slovenske in mnoge angleške katoliške liste. Delal je res mnogo in povsod zelo uspešno, tako, da se ga še sedaj z veliko hvaležnostjo spominjajo ne samo Slovenci, temveč tudi angleški listi. Bel je res glava in duša katoliškega gibanja, zlasti med našimi sorojaki.

Stavča vas v ognju

Zgorelo okrog 30 poslopij - Beda velika - Pomagajte!

Žužemberk, 1. avgusta.

Snoči ob pol 9 je izbruhnil strašen požar v Stavči vasi pri Žužemberku. Popolnoma je zgorelo sedem hiš in sedemnajst gospodarskih poslopij. Ogenj je nastal v neki lopi iz neznanega vzroka. Gasilo je pet ognjegaških društev. Beda strahovita! Pomoč nujna!

Novo mesto, 1. avgusta.

Snoči okrog 9 je bilo opaziti v smeri Žužemberka velik ognjen sij, ki je postal vedno večji. Videti je bilo, da je požar ob Novega mesta precej oddaljen. Ogenj je izbruhnil v Stavči vasi pri Žužemberku v listnjaku posestnice Julijane Kužnik. Ogenj je v bliskovito naglico objel poslopje in se razširil tudi na sosednja poslopja, tako da je bila nenadoma vsa vas v ogromnem plamenu. Radi hudega vetra se je ogenj vedno bolj razširjal in kar požiral poslopje za poslopjem ter v nekaj urah uničil okrog 20 gospodarskih poslopij, založenih z letino, z živčjem in s poljedelskim orodjem, ter sedem stanovanjskih hiš. Rešili so delno samo živino.

Več ali manj je prizadetih osem posestnikov. Nesrečni pogoreli so: Potokar Franc, Jože Vidmar, Jože Jarc, Lavrič, Hrovat, Martin Travnik, Špic, Franc Fabjan in Julijana Kužnik. Posestniku Jarcu je zgorelo tudi pet prašicev, vsem pa je zgorel ves živež, deloma vsa obleka, nekaterim tudi denar. Škoda je velikanska in niti zdaleč ni kritja z za-

Vseslovanski kongres nar. noš v Ljubljani

Ta zanimiva prireditve se bo vršila, kakor smo poročali, o prilike jesenskega velesoja.

V soboto 3. septembra t. l. ob 12 se bo slavnost začela s pozdravom kongresnih gostov na vrtu restavraciji »Zvezdac«. Potem bo obed, popoldan ogledovanje mesta. Ob pol 8 zvečer bo mesto Ljubljana razsvetljeno, vršila se bo po mestu bakljada, nato pa bo ob pol 9 zvečer koncert na Kongresnem trgu in vžiganje raket.

V nedeljo 4. septembra ob 6 pojde po mestu budnica, ob 9 bo na Kongresnem trgu sv. maša, nato zborovanje in sprevid narodnih noš po mestu. Popoldan ob 15 revija narodnih noš na Ljubljanskem velesojmu. Ob 18 velika ljudska zabava in narodni prizori na Kongresnem trgu.

V ponedeljek dne 5. septembra ob 9 se bodo udeleženci odpeljali iz Ljubljane na Bled, kjer se bodo poklonili kraljevski dvojici. Popoldan bo ogledovanje Bleda, ob 15 pa prizgizek v blejskih restavracijah. Ob 16 se udeleženci vrnejo v Ljubljano. Isti dan zvečer se odpeljejo na izlet na Jadransko morje na Sušak, Split, Trogir in Solin. S tem bo kongres končan.

Motociklistova nezgoda

Grosuplje, 1. avgusta.

Snoči okrog devetih se je peljal zdravnik dr. Anton Furlan iz Novega mesta domov. Do Grosuplje je srečno privozil, tu se mu je pa pripetila nesreča, ki pa menda ne bo rodila prav hudih posledic.

To dan se je namreč vršila v Grosupljem sokojska veselica, na katero je prišlo tudi nekaj Ljubljancov, ki so odhajali domov večinoma z dolenskim »turistom« — v grupah in nekoliko raz-

saj tako so ga imenovali, morda celo v nekakšni zavisti, drugorodci v Ameriki.

In tudi tu doma, kjer upravlja p. Kazimir zopet v revni podružnici Sv. Krištofa svoje duhovne posle, ne miruje. Tudi tu posveča ta neumorni mož ves svoj prosti čas socialno najbednejšim. Mnogo, mnogo zaslug ima kot predsednik izseljenskega komisarijata, da so brezštevilni svojci prišli do že izgubljenih dolarčkov. Znana nam je pa tudi njegova največja želja, postaviti našima slovenskima bratoma sv. Cirilu in Metodu božji hram. V načrtih mu stojimo tudi mi vsi na strani z željo: Dal Vsemogočni, da se čimprej uresniči jo zamisli velikega moža, zgraditi tudi domovini trajen spomenik. Želimo pa tudi njemu: Daj Bog še mnogo let služiti Njemu, ki ga je kot bogoslovca rešil mučne bolezni, da bi nam bil tolažnik in svetovalec še mnogo let!

varovalnino, ki je pri nekaterih posestnikih prav malenkostna.

Po vsem videzu je bil ogenj podtaknjen. Nekateri trdijo, da so videli nekega moškega bežati proti Žužemberku. Ondolno orožništvo je že uvedlo zasledovanje. Na kraj požara je prihitelo pet gasilskih društev. Prvi so prihiteli gasilci iz Žužemberka in Dvora, nato pa še gasilci iz Šmihela pri Žužemberku, Toplic in Novega mesta. Gasilci so izpraznili ves vodnjak, zato so novomeški gasilci napeljali cevi iz Krke, ki je od tod precej oddaljena. Požrtvovalnim gasilec, ki so vztrajali še drugi dan, vsa čast! Prizadetim vaščanom pa želimo, da bi se hitro našla dobra srca, ki bi z darovi pri-ekočila na pomoč.

Požigalec na Dravskem polju

Sv. Lovrenc na Dravskem polju, 31. jul.

Se vedno pravi požigalec v Zupeči vasi ni prijet, kajti malo proti njegovi navadi je 20 dni po zadnjem požaru danes v nedeljo, 31. julija, ob 4 izbruhnil ogenj pri kmetu Antonu Zunkoviču, ki mu je upepelil gospodarska poslopja s hlevi. Le mirnemu vremenu brez vetra se je zahvaliti, da so gasilci mogli rešiti hišni hram in sosedna poslopja. Prebivalstvo je že čisto obupano, ker kljub nočnim stražam požigi ne prenehajo.

igrani, kakor človek navadno gre z veselice. Na tistem delu državne ceste od gostilne R., kjer se je vršila veselica, do pričetka kolodvorskega drevo-reda, jim pride nasproti omenjeni motociklist po desni strani. Prvo skupino je srečno prevozil, dočim se je zaletel v nekega študenta iz Šiške, ki je bil pri drugi skupini. Oba sta padla po cesti. Motociklist je dobil precej poškodb po ličih in čelu in ima prebito gornjo ustnico, oni pa ima zlomljeno desno nogo nad stopalom in nekaj prask po rokah in glavi. Sreča v nesreči je bila, da ni motociklist vozil z večjo brzino, kajti potem bi bile posledice še hujše. Ljudje so takoj priskočili na pomoč in so motociklista spravili v umetnihih dihanjem k zavesti ter nato prenesli oba ponesrečenca v bližnjo gostilno, odkoder ju je iz Ljubljane poklicani rešilni avtomobil odpeljal v bolnišnico. Orožništvo je bilo takoj na kraju nesreče, da ugotovi njen dejanski stan.

Releče

Čil in zdrav je praznoval naš g. župnik in duhovni svetnik g. Mašol v sredo 27. t. m. 40 letnico mašništva. Kakor je sam tih in skromen, tako je bila tudi slovesnost tiha in skromna. Hotel je, naj bi šla ta slovesnost neopaženo mimo nas, vendar so fantje na predvečer naznanili s slovesnim zvonjenjem celi župniji ta veseli dogodek. — Sreča vernih župljanov so se radovala in svoje oči so povzdignili k nebu v molitvi za vse, kar nam je dobrega storil g. jubilat od kar živi in dela med nami. Zahvalili smo se Bogu za to milost in obenem prosili, naj Vsemogočni dodeli našemu slavljenju dočakati dan zlate sv. maše. Kliče Vam cela fara: Bog Vas živi!

KAVA dnevno sveža pri LEGAL, Miklošičeva c. 18 specerija, delicata, zajutkov

Z nedeljske waterpoolske igre v kopališču Ilirija

Ljubljana

Devet vlomilcev pod ključem

V zadnji številki smo poročali, da je policija prejela neke Bosance, ki so sistematično ob belem dnevu vlamili na robu mesta in v ljubljanski okolici v hiše ter odnašali iz njih obleke, posteljino, denar in drugo blago. Pri natančni preiskavi pa je policija odkrila še novih sledi in prejela še druge Bosance, tako da je narasla tolpa, kolikor je je mogla policija zajeti in spraviti v zapor, že na devet mož. Na povabilo policije in na naše opozorilo v nedeljski številki se je zglasilo na policiji že več strank, ki so v zaplenjenem blagu delno spoznale svojo lastnino. Na ta način se je policiji posrečilo pojasniti več vlovov v ljubljanski okolici.

Tako je policija ugotovila, da so ti Bosanci vlomili dne 21. junija v hišo posestnika Ivana Novaka v Pržanju pri St. Vidu, kjer so odnesli za okoli 8000 Din raznega blaga, posteljnine in pa obleke. Novak je na policiji spoznal precej svoje lastnine. Dalje je bil pojasnjen vlom v stanovanje Franca Kubijskega v Zg. Šiški 229, kjer je bilo odneseno več blaga. Prav tako je bil pojasnjen vlom v stanovanje stranke Šemerl v Zg. Šiški. 13. junija pa so vlomilski Bosanci vlomili v stanovanje Janca Sirkina v Sp. Gameljnah, kjer so tudi odnesli nekaj obleke in posteljnine. Policija ima še daljšo listo vlovov izvršenih v zadnjih dveh mesecih v ljubljanski okolici.

Ti vloni so se dogodili vsi po enem kopitu: v času, ko so bili ljudje z doma na polju, ali kje drugje na delu, so vlomilci vdrli v hišo in odnesli, kar so našli. Policija išče še nekaj voditeljev te dobro organizirane bosanske vlomilske tolpe.

Kaj bo danes?

Kino Kodeljevo: ob 20.30 »Jesse James« (Fred Thomson). Na prostem.

Dr. Volavšek zopet ordinira

● Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marjini trg 5 in mr. Kurlit, Gosposvetska c. 10.

● Tropična vročina. Preteklo nedeljo je kazal barometer opoldne v senci 32 stopinj. Herschel napoveduje za prve dni avgusta mnogo dežja.

● Selitev uradnih oddelkov se je sedaj tudi na našem magistratu pričela. Socijalno-politični urad se je preselil v tesni Mestni dom; v petek odn. soboto pa je na magistratu pregledovala posebna komisija uradne prostore, v katere se bo z Aleksandrovo ceste preselili do sedaj tam nastanjeni mestni šolski svet in njegov referent.

● K poglavju: Selitve. Avgustov selilni rok bo letos »ziva«, kajti posledica okoli 200 protovojnih, sodnijskih odločb od meseca maja do julija, t. j. mesečnih in četrtletnih, po vrhu pa še serija prisilnih deložacij, bodo te dni obile selitve, ki so se pričele že pretekli teden, t. j. pred 1. avgustom. Za marsikoga bodo ti dnevi — selitev in tropična vročina namreč — dvojni »pasji dnevi«... Kdo pa se rad seli? Premožnim se ni treba, ali oni srednji in najnižji stan pa nima v teh mizernih in kritičnih časih niti za pošteno preživljanje, kamo-li, da bi si mogel naročiti za selitev voz komisijonarjev ali »Slovenije« ali pa Ranzingerjevega itd. In tako vidimo seliti se revne ljudi kar na — ročnih vozičkih. Do 9. avgusta bo v Ljubljani približno 120 selitev brez deložacij.

● Kaj leži vse v ljubljanični strugi? Kljub temu, da se ljubljanična struga vsak teden enkrat »spiras«, leži v strugi kar cela serija najraznovrstnejših »starin« in »zakladov«, eden bolj »okusen« kot drugi. Tako opaziš v »sektorju« (I) med Frančiškanskim, Čevljarškim in mostom v Mostah: poginule napihnjene mačke, podgane in miši, razne kose oblek, klobuke, škarpe, raznovrstno posodo, star avstrijski drobiž, otroške igrače, razcefrano perilo in vse mogoče živalske kosti in — mrhovino. Ves ta zaklad se ob spiranju le počasi vali proti Mostam in Selu, kjer revni ljudje v tej masivni kaluži še celo — perejo, med tem ko mi v Ljubljani ob tem smradu, ki ga veter raznaša po vseh ulicah, obupno zdihujemo: Kuge, lakote in kolere — obvaruj nas Gospod!...

● Nesreče in poškodbe. Na Ižanski cesti je včeraj popoldne neki voznik povozil 6 letnega Ervina Burdija, sinčka livarja z Ižanske ceste 61. Malček se je pri nesreči zbil zobe in se potolkel po nogi. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico. — Pri Grosupljem so našli nezvestnega 20-letnega trgovca z lesom Ivana Kica s Kavškove ceste 16. Nekdo ga je na cesti povozil. Kic ima zlomljeno nogo in poškodbe na glavi. — Včeraj popoldne je na Vrhniki padel s kolesa 24 letni pleskar

ski pomočnik Andrej Ferdinand. Poškodoval si je levo ključnico. — V Šiški sta se včeraj stopla dva delavca. Soudeženca, 37 letnega Ivana Lavriča, je njegov tovariš obdelal s palico tako hudo po glavi, da je moral Lavrič v bolnišnico. — Neki surovež je na Bledu pred tednom dni močno obrazil 46 letno služkinjo Frančiško Uhanovo. Poškodbe so bile tako hude, da je morala včeraj v bolnišnico.

● Dva prijeta tatova. V nedeljo popoldne je stražnik prišel v Tivoliju 23 letnega delavca Stanka iz Grosupeljske okolice. Stanka zasleduje orožništvo v Grosupljem zaradi tatvine dveh koles. Stanko, ki je v Ljubljani komaj dva dni, pravi, da koles ni ukradel on, temveč najbrže njegov brat. Dokler se te tatvine ne pojasnita, bo moral ostati v zaporu. — V nedeljo zjutraj je stražnik opazil v Zarnikovi ulici, kako se vzpenja čez vrtno ograjo na okno vile Edmonda Hayneja mlad možki. Stražnik je hotel aretirati moža, ki je očitno hotel vlomiti v vilo. Toda možki se mu je skril, nato pa pobegnil. Stražnik je še videl, kako je možki skočil čez ograjo Marijanišča. S strelom iz pištole je stražnik poklical še štiri druge stražnike, ki so zastražili in preiskali ves vrt Marijanišča. Sumljivca so nazadnje našli in ga aretirali. Je to 28 letni Nikolaj M. iz Gorice, ki je prišel šele pred tednom dni v Ljubljano. Ker pa je brez sredstev, si je pač na ta način hotel poiskati zaslužek, da je poskušal vlomiti v vilo.

● Iz policijske torbe. Policiji je bilo včeraj prijavljenih več tatvin. Neki Viktor, ki se je v soboto zvečer pripeljal iz Zagreba v Ljubljano, se je zelo napil in se prevažal s kočijaži po mestu. V nedeljo zjutraj se je znašel na nekem travniku ob Gruberjevem prekopu, da sam ne ve kako. Pogrešil je 500 Din vredno uro in listnico s 500 Din gotovine. — Ključavničarskemu pomočniku Ivanu Bučarju je bilo z dvorišča hiše v Koseskega ulici 28 ukraden 600 Din vredno kolo. — Ko je v nedeljo zvečer dremal na klopi v Zvezdi delavca Slavko Krašnja, ga je nekdo okradel in mu vzel listnico, v kateri je imel Krašnja več dokumentov in manjši znesek denarja. — Služkinja Ivana Košmerlj pa je prijavila, da ji je nekdo v veži v Prečni ulici 2, v nedeljo dopoldne, izmaknil ročno torbico z raznimi predmeti in manjšim zneskom denarja.

Naznanila

Ljubljana

Društvo absolventov državnih dvorazrednih trgovskih šol v Ljubljani vabi vse absolventinje in absolvente imenovane šole na sestanek, ki bo v restavraciji »Zvezda« v četrtek 4. avgusta ob 20. Redni treznotni sestanki »Svete vojske« se zopet vršijo vsak tork ob 20 v Rokodelskem domu. Ker so na dnevnem redu važne društvene zadeve, je želeli, da se nocojšnjega sestanka člani udeležijo v čim večjem številu. Bog živi treznost! — »Sveta vojska.«

Jesenice

Blagopokojni Ivan Bergant, delovodja Strojnih tovarov, o čigar smrti je »Slovenec« že poročal, je bil Jeseničan ter se izučil v svojem poklicu v tovarni KID. Bil je vedno član katoliškega delavskega društva in izvrsten godbenik društvene godbe. Nenadna smrt je njegove jeseniške tovariše in številne prijatelje globoko pretresla. Nekaj se jih je udeležilo tudi pogreba v Ljubljani. Pokoj njegovi blagi duši, preostalim pa naše iskreno sožalje.

Sprejem nemških dijakov. Danes v torek zvečer ob šestih bomo na jeseniškem kolodvoru pozdravili dijake iz Nemčije, katere pripelje v Slovenijo znani prijatelj slovenskega naroda, č. g. Tensundern. Od tu se odpeljejo z osebnim vlakom do Otoč, od tam pa gredo peš na Brezje. Jeseničani, sprejmite nemške katoliške dijake tako, da bo prvi vtis, ki ga dobe na slovenski zemlji, zares najboljši.

Delavski shod. V četrtek popoldne se je »Pri Jelenju« na Savi vršil javen shod, katerega so se udeležili člani vseh treh strokovnih organizacij. V velikem številu zbrano delavstvo, kakor tudi mnogo brezposelnih, pa je moralo slišati žal samo nevesele vesti, ki pa tudi v bližnji bodočnosti ni upanja, da bi se zboljšale. Sprejeti sta bili resoluciji, sprejeti že na nedeljskem shodu v Krekovem domu in sicer prva na mestno županstvo Jesenice, druga pa na ministrstvo. O usodi brezposelnega delavstva, katerega je še vedno veliko število, pa še ni nič znanega. Najbrže bo obveljal načrt, da se samski delavci, ki še nimajo treh let službe pri tovarni, začasno odpuste, mesto njih pa vzamejo v delo domačini, predvsem družinski očetje.

Maribor

Krvava noč nad Mariborom

Eden mrtev, kopica ranjenih

Maribor, 1. avgusta.

Krvava in burna je bila noč od nedelje. V Mariboru in okolici je prišlo do cele vrste pretepotov, ki so se vsi končali s krvavimi glavami, eden pa celo usodno za mlado življenje. Krivda leži zopet v pijančevanju. Najusodnejši pretep je bil na Meljskem hribu. Doznanlo se je zanj okrog ene ponoči, ko se je zatekel na rešilno postajo mladi zidarski pomočnik Alojzij Kukovec in prosil, da mu obvežejo krvavo rano na glavi. Pripovedoval je, da je obležal na Meljskem hribu v gostilni nekdo mrtev. Kmalu za njim je prišel na postajo še njegov brat France, tudi ranjen. Z rešilne postaje so obvestili policijo, ki je pri obeh ranjenih napravila preiskavo ter našla v žepu Franca Kukovca okrvavljen nož. Na podlagi te najdbe so spravili oba v zapor, nista pa hotela ničesar izdati. Čez nekaj časa pa sta se že oglašila v zaporih policije orožniška narednika Josip Gorjan in Ivan Rus, ki sta prišla z mesta zločina in sta zaelišala oba Kukovca. Fant sta naposled priznala krvavo dejanje. V gostilni na Meljskem hribu je popivala družba, med njo oba Kukovca in 20 letni hlapec Peter Kos. Nastal je prepir, v katerem je Kos udaril Alojza Kukovca po glavi. To je razpnilo Franca Kukovca, segel je po rož in z enim udarcem prerazil Kosu vrat. Zrtev noža je izkrmavel v nekaj minutah. Dogodek je vzbudil mnogo ogorčenja. Mrtevca so po ogledu sodne komisije spravili na mestno pokopališče na Pobrežju v mrtvašnico, odkoder bo v torek ob treh popoldne pogreb.

Ostali krvavi dogodki, ki so se pa k sreči končali samo z več ali manj težkimi poškodbami, so se pa odigrali v mestu. Na Aleksandrovi cesti sta se spopadli dve skupini delavcev. V tem trenutku je stopil iz gostilne ključavničar Ivan Rechberger in že je dobil tudi udarec z nožem v hrbet. Režilo se mu je zasadilo globoko v prsi ter so ga morali prepeljati v bolnišnico. Napadalc, ki so obklali nedolžnega človeka, so pobegnili.

Pravtako na Aleksandrovi cesti je prišlo do drugega krvavega spopada. Oskrbnika Mihaela Vertiča je napadel neznan mlad možki ter ga obdelal z nožem in pločevinastim vrčem za mleko. Vertiča so morali spraviti v bolnišnico, napadalec pa je izginil v temi.

Sunek z nožem je dobil v prsi ključavničar Pliberšek. Tudi njega so reševalci, ki so bili skora cel noč na nogah, prepeljali v bolnišnico.

★

Velik požar je izbruhnil pri Sv. Jakobu v Slovenskih gorah in sicer v poslopih posesnika Hajnčiča. Zgorelo je vse z premičninami vred. Gašenje je radi pomanjkanja vode bilo nemogoče, zlasti ker je ogenj izbruhnil v ranih urah po polnoči, ko je vse spalo. Škoda je velika, zavarovana vsota pa nizka.

Maratonci niso kar tako... V nedeljo so nastopili v Celju ob priliki sportnega dne tamonjega SK Olimpa v rokoborbi in boksu tudi najboljši rokoborci in boksači tukašnjega SSK Maratona. Težkoatletska prireditve se je vršila v dvorani bivšega Orlovskega doma. Najprej je bila rokoborba in sicer je Ilirijan Nerač odstopil iz srečanja z Olimpijem Kohnajem, ker si je poškodoval roko. Maratonec Breko je najprej položil v tretji minuti Olimpija Kalcčiča, pozneje pa v četrti minuti Olimpija Kohnaja; Maratonec Gobec je obvladal Olimpija Koželja, Maratonec Kemperle je v šesti minuti tuširal Olimpija Mirnika; Maratonec Fišer pa v tretji minuti Olimpija Solince; Maratonec Pirher je v sijajnem prijemu takoj v prvi minuti nadvladal Olimpija Stropnika. V ekshibicijskem boju so se potem poizkusili Maratonci Jug in Urankar (juniorji), Pirher in Fišer ter Jože Vidie in Vili Rudl, ki sta imponirala gledalcem z močjo in postavo, potem pa še Olimpija Koželj in Solince. Po odmoru so sledile boksne točke in je Maratonec Sojč podlegel precej težjemu in močnejšemu Olimpiju Mitroviću, dočim se je Olimpijec Krasovec moral udati Maratoncu Drozgu. Borba med Maratoncem Kampičem in Olimpijem Majnikom se je morala prekiniti, ker je publika navalila na zmagojočega Maratonca. V razsodišču so bili od Maratona dr. Vatovec, L. Aljančič in Z. Stangl, od SK Olimpa pa Svetek.

Predavanje ravnatelja Obrtne banke. V nedeljo dopoldne se je vršilo v mali dvorani Narodnega doma predavanje ravnatelja Obrtne banke v Belgradu Dragiča. Predavanja so se udeležili najvidnejši predstavniki obrtnih društev in združenj organizacij, med drugim obrtni nadzornik Založnik, iz Ljubljane pa sta prispele član osrednjega upravnega odbora banke Franchetti in ravnatelj

PLANINKA ČAJ

Bahovec ojačuje organe za izločanje, krepi kri in celi organizem. Zavitek Din 20 — v apotekah

ljubljanske podružnice Ogrin. Predavatelj je skušal opravičiti vprašanje visoke obrestne mere z zahtevno delničarjevo banke, ki zahtevajo visoke taktije. Mariborski obrtniki so vprašanje obrestne mere zelo kritizirali.

Prometiral je za doktorja kemije inženjer Hana Lettner, sin ravnatelja tovarne Zlatorog v Mariboru. Iskreno čestitamo!

Štirinožni pasariji so imeli srečo. Težja nezgoda je zadela včeraj zjutraj sredi dravekega mosta neki tovorni avto, ki je bil naložen s teliki, določenimi za mesarski nož v mestni klavnici. Stara in zarjavela os je kar na mostu odpovedala ter odletela, da se je zadnje kolo potočilo samo naprej. Ker je sofer polagoma vozil, se je avto samo naslonil na strolo os ter se ni štirinožnim pasarijem nič hudega zgodilo. Edino promet na mostu je bil ovrzan, dokler niso s posebnim vlačilcem odpeljali voza.

Trg nepremičnin. Vida Petrovič, soproga inženjerja iz Knjaževca, je kupila hišo v Aljaževi 15 od Matije Zadravca za 138.300 Din. — Huber Franc, trgovec, je kupil hišo v Kosarjevi 42 od živinozdravnika Ivana Šošariča za 300.000 Din.

Dela primanjkuje v nekaterih oddelkih železniških delavnic. Nastalo je tudi pomanjkanje surovin.

Absolventi mariborske državne gozdarske šole. Državna gozdarska šola v Mariboru je te dni zaključila svoje letošnje šolsko leto. Začel so letos zapustiti prvi absolventi enoletnega gozdarskega tečaja in dvoletne gozdarske šole. Enoletni tečaj so napravili: Apohal Matija (z odliko), Dukič Milan, Grubelnik Adolf, Podlesnik Franc (z odliko), Encl Maks in Žerjav Anton. Dvoletno gozdarsko šolo so absolvirali: Ajbič Franc, Broman Avgust, Geršak Ivan, Gerleuc Kajetan, Kibič Lambert, Kržanič Anton, Mihevc Alojz, Mulley Dušan, Preželj Jakob, Ribarič Zorko, Sepulj Franc, Zmazek Stanislav in Zagar Joško. — Vsi absolventi so iz Slovenije, samo eden je Hrvat.

Za vestno službo. Podnadzornik kriminalnega oddelka mariborske policije Gašpar Trpin je dobil za svoje pazljivo in vestno službovanje pohvalni dekret banske uprave v Ljubljani. Iskreno čestitamo!

Gospodarske razmere so hude. Mariborsko okrožno sodišče je razglasilo konkurz nad premoženjem Grossa Samuela, trgovca z mešanim blagom in živino ter poseznika v Fokovcih. Termin so 19. in 26. septembra ter 1. oktobra. — V poravnavi se nahaja trgovec Franc Peterčič iz Križevcev pri Ljutomeru. Termin so 10. in 15. september. Nudi 40% kvoto v 10 mesečnih obrokih. — Ustavljeno je poravnalno postopanje trgovca Kšele Bogoljuba v Slivnici.

Zaposlitev lesnih podjetij. Mariborska lesna industrija je po daljšem zastanku zopet zaposlena z izdelovanjem sadnih zabojev. Tudi trdkje iz Dravske doline so dobile tozadevna številna naročila. Sadna trgovina v Sloveniji bo rabila letos izredno mnogo zabojčkov, ker se čimdalje bolj opreča prosto nakladanje sadja in se ga razpošilja še v zabojčkih.

Priprave za »Prodano nevesto«. Ze v soboto so jeli navažati na Trg svobode gradbeni material za gradnjo odra, kulis in prostora za gledalce »Prodane neveste«. Včeraj pa se je pričelo na trgu razbijanje tesarjev in mizarjev mestnega gradbenega urada, ki bo postavil vse naprave v lastni režiji. Potreben staveben les so posodili mariborski stavebeni podjetniki zastoj.

SSK Maraton. Drevo trening; tek na 2 km. Čelna mariborskih veslačev. Tvrda Slajmer in Jelenc je pravkar izdelala načrte za čolnarje mariborskega veslarskega kluba. Čolnarja bo postavljala ob Dravi v Kiferjevem kopalšču na 250 kv. metrov velikem prostoru. Stavba bo še letos izvršena ter bo gotovo dvignila zanimanje za veslaški sport v našem mestu.

Poizvedovanje

Izjubljena je bila siva ženska ročna torbica z nekaterimi spominskimi slikami. Najditelj se naproša, da jo odda v uredništvo »Slovenca«.

Kuverta s 500 Din je bila izgubljena od frančiškanske cerkve v kavarno Union, po Miklošičevi, čez Wolfovo, Nunsko ulico. Najditelj se prosi, da odda denar v upravi »Slovenca«, Miklošičeva cesta.

Novo Meyerholdovo gledališče v Moskvi

Še letos bo dograjena stavba novega Meyerholdovega gledališča v Moskvi, ki bo seveda nekaj prav posebnega. Načrt so izdelali Meyerhold ter arhitekta Barhin in Vahtangov. Osnovna načela za novo gledališče so: 1. Odpravljena je ločitev gledavca od igralca po rampi in odskem okviru.

ki omogoča združitve igralcev in gledavcev. Razen iger se morejo vršiti na tem prostoru kakršnekoli druge prireditve: parterna akrobatika, tekme v metanju, v boksu, v skakanju, celo v skakanju v vodo (če se spusti neki pokrov, se pokaže basin z vodo), nogomet in cirkuške ter varietalne pred-

in ritem igre. Še ogromno drugih posebnosti ima to novo gledališče, ki ima v njem prostora 1950 ljudi. Scenični aparat je seveda čim bolj mehaniziran. S pomočjo električnih žerjavov se morejo prenašati ploskve za igranje na vsako poljubno točko dvorane. V odmorih nuli množice ljudi foyerji gledavcem priliko svobodnejšega kretanja. V vseh foyerjih in celo v gledališki dvorani sami bodo prevozljivi »hitri bufeti«. Izvrstne ventilacije in dovajanje ozona ter »hitri bufeti« v gledališki dvorani bodo omogočili predstave brez odmorov. — Stvaritelji načrta za to gledališče so — kakor pravijo poročila, temeljito preštudirali vse zgodovinske oblike gledališča: od odra, od grškega gledališča, renesančnega gledališča, »Globe-gledališča« Shakespearejeve dobe do japonskega ljudskega gledališča. Na osnovi tega študija kakor tudi praktičnih izkušenj, zlasti Meyerholdovega gledališča, je bil načrt izdelan. Novo gledališče pomeni harmonično združitve prostora za gledavce s prostorom za igranje, gledavcev in igralcev.

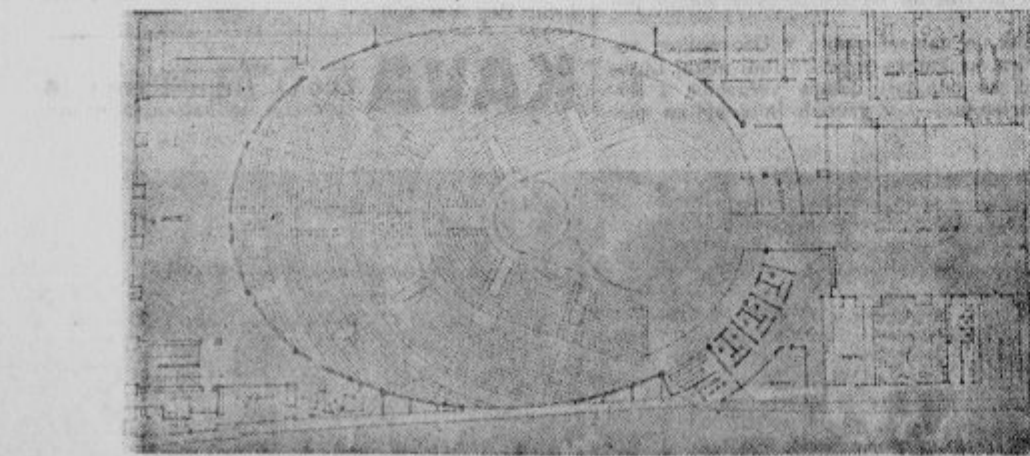
★

Monografija o Vinči. Vinča je predzgodovinska naselbina v neposredni bližini Belgrada, od katerega je oddaljena le 14 km v jugovzhodni smeri. Znani srbski paleontolog in profesor belgajske univerze g. dr. Miloje Vasić, ki že od 1. 1906 neumorno proučuje predzgodovinske sledove v belgajski okolici, posebej pa Vinčo ob izlivu reke Bolesice v Donavo (desni pritok), je sedaj napisal obsežno in bogato ilustrirano monografijo z naslovom »Preistorijska Vinča«, katere prva knjiga (»Industrija cinabarita i kosmetika u Vinči«) bo v kratkem izšla. Po njegovih zaključkih, ki so sad dolgoletnega napornega proučevanja, je bila Vinča vse do nastopa Rimljanov v teh pokrajinah središče zelo zanimive predzgodovinske kulture, pa tudi v industrijsko-trgovskem oziru ni bila brez pomena. Sledovi njene kulture (cinobaritski izdelki in drugo) gredo celo do izvirne reke Tise in od Donavi gori do ozemlja današnje češkoslovske države. Kakor sem že rekel, so glavno vlogo igrali izdelki iz cinobarita, katerega so prebivalci predzgodovinske Vinče, ki se je na-

hajala na skrajnem vzhodnem obronku Avale, kopali v znanem ležišču cinobaritske rude v Šupli steni v avalskem hribovju. — Kulturna plast zemlje v Vinči je sorazmerno debela, saj ima 6—7 m debeline. V njej so zastopane razne predzgodovinske dobe, od konca neolitike do železne dobe. Po mnenju Mih. S. Petroviča je v Vinči doslej najstarejša znana kulturna plast v Srbiji sploh. Zelo zanimiva je Vasićeva konstatacija, da so prebivalci Vinče bili mostičarji kakor na našem ljubljanskem barju. Časovno segajo izkopanine celo do leta 1500 pr. Kr. Posebno mnogo predmetov so izdelovali iz gline. — O zanimivih izsledkih g. dr. Vasića bomo obširneje pisali, ko bo knjiga izšla. Omenim naj samo še, da bo prihodnje leto izšla druga knjiga te monografije z naslovom »Plastika u Vinči«.

★

Index translationum. Pravkar je izšel prvi zvezek tega novega tromesečnika, ki ga zalaga Institut International de Cooperation Intellectuelle v Parizu (kot oddelek Društva narodov) in čigar pomen za medsebojno zblizanje narodov je zelo velik, zakaj podobnega podjetja do danes svet še ni poznal. Index translationum je mednarodna bibliografija prevodov. Iz uvoda v prvi zvezek posnemamo glavne smernice te revije: Index translationum objavi vsake tri mesece seznam prevodov, ki izidejo v poglavitnih deželah. Za začetek naznanja prevode, ki izidejo v Nemčiji, Španiji, Združenih državah SA, Franciji, Veliki Britaniji in Italiji. Seznami so sestavljeni izključno s pomočjo podatkov, ki jih navajajo narodne bibliografije različnih dežel. Index translationum nudi prav te podatke, toda urejene po enotnem načinu. — Pri tej priložnosti moramo ponovno opozoriti, da nimamo v Jugoslaviji do danes še nikake oficijelne narodne bibliografije, ne skupne ne posamič, le marljivi dr. Janko Šleibinger vztrajno dela slovensko bibliografijo — v glavnem zase, ker v »Slovenskem tisku«, v katerem priobčuje to bibliografijo, prepočasno izhajajo, da bi mogli upati, da bi ustralela n. pr. takim potrebam, kakor je sprejem v Index translationum.

2. Aminearalčno oblikovanje prostora. — 3. Gledavec naj dojamе dejanje s treh strani (povečanje igre na več front). — 4. Vzdajava vseh za igranje potrebnih pomožnih sredstev — igravskih garderob, orkestra, tehničnih aparatov — v konstruirani dvorane. — 5. Dostop tehničnih prevoznih sredstev in demonstracij na igravni prostor. — Po tem takem tvorita prostor za gledavce in oder nedeljivo celoto; prostori za gledavce obdajajo prostor za igranje od treh strani. Četrta stran je pridržana za dostop igralcev in orkestra. Oder, na katerem se odigrava v sebi zaključeno dejanje, izgine; prostor za igranje postane nekak pločnik,

stave. — vse pritokine nesdanjeje. — zizjskega odra so odpadle: gledavec in igravec sta združena. Iz tega se je pokazala nujna potreba po popolnoma novi rešitvi vprašanja namestitve tehničnih aparatov. V zadnjem delu odra — ločene z vrati, ki ne prepuščajo šuma — leže v dveh nadstropjih garderobe za igravce ter prostori za režiserje, odrske strojnike in ognjegasce. Igravci morejo čakati na svoj nastop na nekem balkonu poleg prostora za gledavce. Po vzoru mednarodnih železnih spalnih voz je nameščenih 24 garderob, druga pri drugi. Igravce vidi in sliši vsi igra, kar mu daje možnost, da obrani ves čas v sebi tempo

Dnevna kronika

Koledar

Torek, 2. avgusta. Porciunkula. Alfonz Liguor-
ski. Mlaj ob 10.42. Herschel napovevaja toplo in
deževno vreme.

Položnice

za obnovitev naročnine za mesec avgust in event.
poravnava zaostankov na naročnini za »Slovenec«
prilagam v današnji številki vsem poštanim na-
ročnikom. P. n. naročniki, ki imajo za avgust že
poravnano, naj položnice shranijo za poznejšo upo-
rabo; če bolje pa store, če jo izroče prijatelju, ki se
ni naročnik »Slovenca«, in ga pridobe za novo na-
robo.

Novi grobovi

† Župnik Ivan Hauptman. V Uljaniku v za-
grebski nadškofiji je umrl župnik Ivan Haupt-
man. Blagopokojni je bil rojen l. 1877. pri Sv.
Martinu pri Vurbergu. Mašniško posvečenje je pre-
jel l. 1905. in je pozneje kaplanoval v Kamnici in
Mutli, nato pa prevzel župnijo v Pernichu. L. 1918.
je šel v pokop, predlaskom pa je nastopil svojo
dušnopastirsko službo v Uljaniku v zagrebški nad-
škofiji. Bodi vrlim in dobrem duhovniku ohran-
jen časten spomin, žalujočim sorodnikom naše
iskreno sožalje.

† Leon Pogačnik. V Kolodvorski ulici je umrl
znani in ugledni ljubljanski gostilničar in kavarar
g. Leon Pogačnik. Pokojnik se je iz malih za-
četkov razvil v velikega in spoštovanega obrtnika.
Svoje široko obzorje si je pridobil po svetu, kjer
se je izpopolnjeval v svoji stroki. Pokopan bo da-
nes ob 4 popoldne. Pogreb bo iz Čopove ulice na
Miklošičevo ceste. Pokojniku naj sveti večna luč.
Žalujoči družini naše sožalje!

† Marija Jarec, roj. Torelli. V Mostah pri
Ljubljani, na svojem domu Ob Zelini jami štev. 5
je umrla gospa Marija Jarec. Pokopali jo bodo
danes ob 6 popoldne. Blagi rajnici naj sveti
večna luč! Žalujočim svojem naše sožalje!

Osebnosti

— Salezijanski misijonar Josip Kerec, ki je v
začetku junija prišel s Kitajskega, se že en mesec
zdravi v Leonišku. Pred nekaj dnevi je srečno pre-
stalo operacijo. Zdaj mu gre na bolje in čez pri-
bližno teden dni bo že lahko zapustil sanatorij.

— G. Pavle Flere, referent ministrstva pro-
svete, je začasnó premeščen k prosv. oddelku ban-
ske uprave v Nišu. G. Flere se je že javil na no-
vem službenem mestu.

Ostale vesti

— Spored zborovanja Slovske družbe, ki bo
na Brezjah dne 10. avgusta 1932. I. Ob 10 sv. masa.
II. Ob 11 pričetek zborovanja in običnega zbora v
samostanski dvorani: a) otvoritev formalnosti (po-
zdravi), b) predavanje Elibana Bojca: Kaj nam je
Slovenec?, c) predavanje Fortunata Lužarja: Od-
sevi delovne šole v Slovske knjigi Blaže in Ne-
žice. III. Občni zbor: a) poročilo tajnice, b) poro-
čilo blaginjskega, c) poročilo urednika, d) poročilo
knjižničarja. IV. Obravnava samostojnih predlogov,
ki jih pa mora imeti v smislu pravil odbor v rokah
vsaj tri dni pred zborovanjem. V. Volite predsed-
nika in drugih odbornikov. VI. Raznosterosti. —
Odbor.

— Zavod šolskih sester v Mariboru bo spreje-
mal v šolskem letu 1932-33 v internat tudi gojenke,
ki bodo obiskovale srednje ali strokovne šole v Ma-
riboru.

— Akademija za mednarodno pravo v Haagu,
ki je bila ustanovljena l. 1923. s sodelovanjem Car-
negiejeve ustanove za meddržavni mir, praznuje
letos svoj deseti letnik. Predavanja se vrše od 4. ju-
lija do 27. avgusta v dveh odsekih, od katerih traja
vsak po štiri tedne. Na drugi odsek predavanj pri-
dejo tudi zastopniki Rotary-klubov vsega sveta. Ti
klubi pošljejo tja vsako leto tudi mlade pravnike
z dovršenimi studijami kot stipendiste. Jugoslovanski
distrikt Rotary-klubov je letos podelil stipen-
dij Slovincu g. dr. Gorazdu Kušetu, ki je že od-
potoval v Haag.

— Avtobusni izleti Zveze za tujski promet
(Putnik), od 2. do 8. avgusta. V torek Ljubelj,
59 Din in izvir Krke; Žužemberk 75 Din; v sredo
Ježersko, 59 Din in Visoko-Ziri-Vrhnika, 65 Din;
v četrtek Logarska dolina, 125 Din s prehrano; v
petek Ljubelj 59 Din in Ježersko 59 Din; v soboto
dvodnevni izlet na morje v Bakar, 240 Din in pol-
dnevni izlet v Polhov Gradec (najstarejše freske v
Sloveniji) čez Vrzdenc-Hogul-Vrhnika, 49 Din;
v nedeljo v Logarsko dolino, 125 Din; v ponedel-
jek Zupanovo jama, 39 Din. — Nadalje priredi
Zveza 13. t. m. dva izleta na morje in sicer tri-
dnevni (od 13.—15. avgusta) v Bakar za 350 Din
z vso oskrbo, in pa izlet v Dubrovnik vzdolž naše
morske obale in nazaj čez Sarajevo-Jajce-Bihač-
Plitvička jezera-Bakar. Ta enajstdnevni izlet bo
od 18.—28. avgusta t. l. in stanje z vso prehrano
in prenočitvami (napitnine, postrežba) približno 2000
dinarjev za osebo. Prijave sprejema »Putnik« do
11. t. m.

— »Franz-Josef« grenčica ureja prebavo na
naravno popoln način.

OBISČITE MARIBOR!

»Mariborski tedne« od 6. do 15. avgusta 1932. »Pro-
dana nevesta« na Trgu svobode. Concours hippique
in druge velike prireditve. Najugodnejša prilika za
društvene izlete. Polovična vožnja. Legitimacije in
informacije pri »Putniku« in denarnih zavodih.

— Cene v Šmarjeških Toplicah. Prejeli smo:
V večeršnjem poročilu glede St. Peterske novice
o Šmarji. Toplicah je bilo v razčiščenem poročilo,
da je uprava Šm. Toplic s 1. julijem začela voziti
iz Novega mesta v Šmarješke Toplice in sicer za
osebo vožnje tja in nazaj s kopoljo vred 16
dinarjev, otroci do 10. leta 8 Din; v naši notici
pa je bilo izpuščeno s kopoljo vred.

D A J sladoled D A M.

— Za sestre strežnice. AA. Odbor »Škole za
nučilce« društva Rdečega križa kraljevine Jugosla-
vije v Belgradu, Deligradska ulica 33, objavlja, da
sprejme v šolskem letu 1932-33 v šolo 20 gojek,
ki so z uspehom dovršile najmanj štiri razrede sred-
nje ali meštanske šole. 10 učenek sprejme šola proti
plačilu 800 Din mesečno, 10 učenka pa proti plačilu
400 Din mesečno. O višini plačila odloča odbor šole
na podlagi davčnega izkazila. Šola traja tri leta in
se zaključuje z diplomskim izpitom. Učenke morejo
poslati na svoj račun tudi obične. Natančnejše po-
datke in pogoje morejo reflektantke dobiti pri
kr. banski upravi, odd. VI ali pa kar pri šoli. S
predpisanimi dokumenti opremljene prošnje je po-
slati imenovani šoli najkasneje do 10. avgusta 1932.

— Parno in kadne kopališče v hotelu »Slo-
v« v Ljubljani zopet odprto.

— Pri bolečinah v želodcu in črevih
ter prebavljenju nafava uporaba naravne
»Franz-Josef« grenčice prebavila k redne-
mu delovanju in s tem olajša prehod hranil
v kri. Zdravniška strokovna mnenja po-
udarjajo, da se je pokazala »Franz-Josef«
voda posebno koristno pri ljudeh, ki se
premalo gibljejo. »Franz-Josef« grenčica
se dobiva v lekarnah, drogerijah in spe-
cierijskih trgovinah.

Nesreča na Veliki planini

Kamnik, 1. avgusta.

V večji družbi Kamničanov, ki je v soboto po-
poludne krenila na Veliko planino, je bil tudi 21 let
stari posestnikov sin Jože Gerkman, po domače
Kosov iz Kamnika. Zjutraj je Jože menda hotel
prehiteti svoje tovariše, ki so rekli, da bodo šli po
planike. Neopazen je že ob petih vstal in odšel na
rob planine, ki mu pravijo Plahta. Tam rasejo na
starih skalnih stenah posebno lepe planike. Jože
je nekaj časa plezal po steni, v višini kakih 14 m
pa si je sezul čevlje, da bi lažje plezal naprej. Ko-
maj pa se je pomaknil dva metra navzgor, se mu
je pod nogami utrgala večja skala.

Jože je izgubil oporo in je padel 15 metrov glo-
boko po strni steni, nato pa se je valil še 40 metrov
po bregu navzdol. S težavo se je ustavil na zeleni
travnati jasi. Zaman je poskušal, da bi vstal in se
vrnil v koč. Pri vsakem gibu je začutil take bole-
čine, da bi kmalu omedlel. Bil je ves potolčen po
glavi, rokah in nogah. Največje poškodbe pa je do-
bil na nogah, kjer si je pri drsenju po strmem
bregu odrgnil vso kožo in meso na petah. Solnce je
pričelo močno pripekati na ponorečena, ki je kr-
vaveč iz osumih ran in nečistih prask brez moči le-
žal na tleh in si ni mogel pomagati. Bog ve koliko
časa bi bil tako ležal in kaj bi bilo z njim, ko bi ga
ne bila slučajno opazila pri plezanju, neki turist in
pastir. Videla sta ga, kako je padel po steni in brž
odhitela v koč po pomoč.

Iz koč je takoj krenila večja družba in ga
kmalu našla. Z veliko težavo so ga po skoraj štiri-
urnem naporu prenesli v koč, kjer so mu izmili
in obvezali rane, nato pa so ga proti večeru pri-
nesli v Kamnik k zdravniku dr. Polcu. Jože je sicer
precej potolčen in opraskan, vendar njegove rane
niso tako nevarne. Ostali bo moral dalj časa v po-
stelji in premišljevali, kako po nepotrebnem je za-
šopek planik tvegati svoje življenje.

Rešen smrti v Savi

Kranj, 1. avgusta.

Včeraj, v nedeljo je bil vroč in lep dan. Tak
gorak dan izvabi v vodo tudi take, ki niso vajeni
biti vedno v vodi. Sava je sicer nekoliko bolj mrzla
ko Kokra, vendar pa o kaki nesreči že leta in leta
ni bilo čuti. Je pa Sava marsikje bolj deroča in
vrtinčasta. Med veliko množico kopalcev obojega
spola, ki so se kopali v Savi ob Majdičevem jezu
navzgor do Struževca in taborili na prostranem
savskem nabrežju, je bil tudi Lovro Zupan, kroja-
ški mojster v tovarni »Ika«, doma iz Pangeršice
pri Trsteniku. Zupan se je hladil v Savi in ker je
plaval, je poskušal tudi svoje plavalne zmožnosti.
Plaval je po Savi navzdol proti železniškemu mostu
hrbino, ko je začel nenadoma v globoko in deročo
vodo, kjer so ga naenkrat valovi začeli zagnjati
in tudi ni mogel najti tal, ker je bila voda precej

globoka. Zupan se je dalj časa boril za življenje,
se polajpal pod vodo in prihajal na vrh, toda dol-
go časa se mu ni posrečilo priklicati pomoči. Nje-
govi sokopalcje dalje časa niso mislili, da gre za res,
še, ko se je Zupan z naporom zadnjih sil posre-
čilo povedati, naj mu pomagajo, so ga rešili iz
vode popolnoma izmučenega in utrujenega. Hvala
Bogu!

Celje

»Mestno avtobusno podjetje je pocenilo cene
za vožnjo v Logarsko dolino iz Celja od 50 na 46 D.
Ta cena je sedaj ista kakor stane vožnja do Paške
vasi z vlakom iz Celja in tod s poštanim avtom-
obilom v Logarsko dolino.

»Nov specialista za venerične in kožne bo-
lezni. Banská uprava dravske banovine v Ljubljani
je podelila sanitetnemu kapetanu in upravniku za-
časne vojaške bolnišnice v Celju dr. Jakobu Man-
dilu naslov specialista za venerične in kožne bo-
lezni.

»Kaljenje nočnega mira. Te dni ponoči so pi-
jani moški v bližini Zelenega travnika okrog pol-
noči nad eno uro prepevali oziroma razgajali, da
ni bilo ne konca ne kraja in da so se prebudili
prebivalci, ki stanujejo v bližini Zelenega travi-
nika. Prebivalci Zavodne prosi, da bi posvetila
policija nekaj pozornosti tudi Zavodni, ker se ba-
na križišču ceste na grad in ceste proti Teharjem
skoro vsako noč pijanci sestajajo in razgajajo.

»Triangulacijsko merjenje. Mestno načelstvo
poziva prebivalce, da z ozirom na to, da bodo v
tekočem mesecu oficirji geografskega instituta za-
čeli z triangulacijskim merjenjem, oficirje podpirajo
po možnosti pri delu in da se zlasti ne dotaknejo
piramid in signalov, ker bodo v nasprotnem slu-
čaju strogo vsi krivci kaznovani.

Plui

»Poroki. Pri Sv. Urbanu sta se poročila Franc
Čeh, posestnik iz Ločiča, in Olga Potrč, posestniko-
va hčerka in sestra uglednega zdravnika dr. Jo-
žefa Potrča pri Urbanu. Novoročencema prisrčne
čestitke!

Nesreči v šumi. Jakob Kramberger, zidar iz
Spulje, je vozil drva iz šume. Radi slabe ceste pa
mu je spodrnilo in si je pri tem zlomil desno no-
go. Prepeljali so ga v bolnišnico. — Dinar Ivan
Praščnik iz Gruškova je ponoči v šumi zgrešil
pot in padel v globoko jamo. Zlomil si je desno
ključnico in zadobil še druge poškodbe. Nahaja se
v bolnišnici.

»Colne krađe. Posestnikoma Jožefu Kuharju
in Francu Vrablu iz Zaborcev sta bila ukradena
dva ob dravski obali priklenjena čolna. Lastnika
čolnov imata nad tisoč dinarjev škode. Tatvine so
osumljeni neki potepuhi, ki so se omenjenega dne
klatili v tamošnji okolici.

Radi velike suše na Dravskem polju je po-
manjkanje krme postalo občutno. Prižadeto prebi-
valstvo prosi za pomoč in strokovne nasvete.

Trbovlje

»Smrt pobira. V soboto je umrl pri Sv. Kata-
rini kmet Goluh Matija za pljučnico, star 71 let.
Bil je značajan mož. Umrla je tudi Črček Ana, vdo-
va po železničarju, stara 88 let. N. v. m. p.

»Za srebrni pekari, ki ga je darovala drogerija
Sanitas, so igrali naši nogometni klubi zadnje dni.
Po precej burnih in napetih tekmah, je ostal zma-
govalec SK Dobrna.

Sport

Državno prvenstvo

Najpreje bomo poročali seveda o plavanju, kjer
so si naši fantje in dekleta priborili državno pr-
venstvo. Pred časom je izšel v splitski »Novi dobi-
čnik«, v katerem se je nekdo zgražal, da si Slo-
vence sploh upajo misliti in računati s prvenstvom.
Kdo bi mogel odvzeti prvenstvo »adranu, tako je
užaljeno povpraševal članek v »Novi dobič. Res,
priznati moramo, da smo Slovenci zelo skromen
narod in naših uspehov ne trdimo v svet. Toda
uspehi naših plavalcev, ki so jih dosegli v razme-
roma kratki dobi, so nas upravičevali, da smo pri-
čeli računati s prvenstvom.

Kako prav smo imeli, pove rezultat nedelj-
skega tekmovanja. Računali smo s piščo eventualno
zmago, toda plavalci Ilirije so si priborili 150 točk,
lanski juniorski prvak Viktorija le 117 točk. Pač
taka razlika, da nihče ne more trditi o kakšni slu-
čajni zmagi. Mladina si je priborila kot prva dr-
žavno prvenstvo v plavanju in ko ta doraste, bomo
prvaki tudi v vseh panogah plavanja. Nedeljska
zmaga bo gotovo malo pomirila člankarja v »Novi
dobič, kajti Jadran je kljub temu, da je imel zelo
številno, okoli 30 ljudi močno zastopstvo, zasedel
peto mesto s 45 točkami. Razlika med 150 in 45 je
menda dosti prepričevalna za vsakogar.

Kar pa posameznih plavalnih ekip tiče, je naj-
bolj ugajal Jug iz Dubrovnika. Krasni stasiti mladi
so zmagovali, kjerkoli so se pojavili. Se celo našega
Wilfana je premagal Ciganovič. V moških plaval-
nih točkah je bil Jug brez konkurence. V Dubrov-
niku žensk ne puste tekmovali, tako je pač tradi-
cija patrijskih rodbin, zato tudi simpatični Ju-
govci ne morejo zmagati v plavanju. Brez konku-
rence so zato v waterpoolu. Tako dovršene igre

KAVA HAG VARUJE

nam tudi renomirani inozemski gostje niso poka-
zali. V waterpoolu so Dubrovničani zaenkrat ne-
premagljivi. Za zgled naj nam bodo! Ponos Ljub-
ljane pa naj bodo njeni plavalci in tudi nam ne
bodo več odvzeli prvenstva. Tako kakor tudi Jugu
ne more nihče odvzeti waterpoola prvenstva.

NOGOMETNO DRŽAVNO PRVENSTVO

za naše klube ne bo končalo tako ugodno kot pla-
valno. Ne gre pa ne gre, kakor bi bilo zakleto.
Zadnje nado je odvzela zagrebška Viktorija, ki je
gladko odpravila Primorje s 4:0. Tako slabo kot
letos naš nogomet še ni bil zastopan. Sami porazi
po zagrebških klubih. Ne ene zmage še niso naši
klubi dosegli. Čeprav je vsakemu poznavalec raz-
mer v nogometu dobro znano, da nas zagrebški
klubi ne prekašajo toliko, kot kažejo posamezni re-
zultati. Vse kaže, da naši fantje, ki so se znali do-
sedaj vsaj boriti, nimajo nobene volje več. Ali
vpliva neprimerni letni čas, ali je tu kak drug
vzrok, ne moremo točno reči. Čudno je le, da je
kar naenkrat nastal tak preobrat.

O tekmah naših klubov smo že poročali. Čudni
rezultati so bili doseženi tudi v drugih igrah. Tako
je BASK na lastnem igrišču odpravil Bačko z iz-
redno visokim rezultatom 9:1. Malo boljše se je
godilo SASKu, katerega je BSK odpravil s 6:0;
tretji belgrajski zastopnik v državnem predtekmov-
anju Jugoslavija, je v Skopju odpravila tamošnji
Gradjanski s 6:1. Belgrajski nogomet je dosegel
lep uspeh. Tudi Zagrebčani so se dobro odrezali.
Trije zastopniki so igrali in vsi dosegli rezultat
4:0, dva pozitivnega, eden negativnega. V Splitu
je Hajduk gladko obrušal s HASKovci in jih od-
pravil s 4:0. V Zagrebu je Concordia Gradjanskega
iz Osjeka odpravila z istim rezultatom. Vojvodina
si je z zmago 3:1 nad Somborsko Slavijo utrdila
vodilno mesto v svoji skupini. Našim klubom, kot
vidimo, je ostalo le upanje na prihodnje leto. Tako
kot že več let.

Radio

Prog. Radio Ljubljana

Torek, 2. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnev-
ne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Otr-
ski kotiček (Manica Komanova). — 18.30 Salonski
kvintet. — 19.30 Esperantska ura: Triglav (VI.
Herkov). — 20.00 Plošče. — 20.30 Prenos iz Za-
greba. — 22.30 Čas, poročila, plošče.

Sreda, 3. avgusta: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnev-
ne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Sa-
lonski kvintet. — 19.00 Nasveti za domači vrt
(M. Humeč). — 19.30 Literarna ura: I. Tavčarja
zbrani spisi (Fr. Vodnik). — 20.00 Moderna fran-
coska glasba (Orkestralni koncert iz Salzburga:
Festspiele). — 22.00 Čas, poročila. — 22.15 Salon-
ski kvintet.

Drugi programi

Sreda, 3. avgusta.

Zagreb: 20. Dunaj. 22. Laska glasba. 22.40 Laska
glasba. — Milano: 20.30 Komedija. Piena glas-
ba. — Barcelona: 21.20 Jazz. 22.15 Prenos koncer-
ta iz kavarne. — Stuttgart: 22.45 Nočna glasba. —
Toulouse: 20.30 Moderna simfonična glasba. 21. Ve-
černi koncert. 21.30 Operna glasba. — Berlin: 20.
Pester klesni in operetni večer. 22.35 Mandolinski
koncert. — Belgrad: 20. Dunaj. Laska glasba. —
Rim: 20.45 »Boris Godunov«, lir. drama. — Bero-
munster: 20. Moderna francoska glasba. 22. Plesi iz
18. in 19. stoletja. — Langenberg: 20. Večerna glas-
ba. 20.45 Dunaj. 22.20 Nočna glasba. — Praga:
20.15 Violinski koncert. 20.45 Plošče. 21. Brno. —
Dunaj: 20. Slavnostne igre v Salzburgu. Moderna
francoska glasba, prenos preko vseh večjih evrop-
skih postaj. 22.05 Večerni koncert. — Budapest: 21.
Koncert opernega orkestra. 23.15 Jazz.

Navzlic žgočemu popoldnaniemu soncu je bilo
potovanje prijetno, ker je ob Donavi pihljal svež
vetrič. Pokrajina do Ingelstadta je kakor v Goremu
Bavarski, sočni travniki in rodovitna polja, selišča
bolj redka. V Ingelstadtu, ki se ga le malo vidi
s kolodvora, ker je v ravnini, sem predsedal na
drugo glavno progo in se vozil po njej do postaje
Eichstatt, kjer je samo nekaj železniških zgradb;
Eichstatt glavne proge pa po ozkotirni železnici v me-
sto Eichstatt po dolini reke Altmühl.

Hitro sem si poiskal prenočišče na glavnem
trgu v slikovitem hotelu Modri grozd, nekoliko
očeđil svojo zunanjost in odšel z napeto nestrep-
nostjo iskat, kar bi moral najti že predvčerajšnjem.

Pol gluha žena mi je pokazala hišo stolnega
dekana in kapitularnega vikarja dr. Kieferja. Ta
hiša je prav za prav ena starihskih palač, ki se na
vzhodni strani škofovega dvora drže druga druge
v lepo napetem loku. Notranjost hiše je zelo pro-
storna in gosposka; služabnica mi je povedala, da
je bilo to poslopje nekdanj gostišče škofovih-knezo-
vih gostov.

Visoki dostojanstvenik me je brez pridržkov
sprejel, dasi sem hotel samo poizvedeti, kakor bi
smel priti do njega jutri. Razložil sem mu svoje
želje in namene.

»Da, Terezija in župnik Naber sta tukaj, go-
sta pri mojem prijatelju dr. Wutzu. Videl sem oba
že tukaj, poznam pa ju od prej iz Konnersreutha.
Saj ste brali mojo knjižico o Konnersreuthu?»

Na veliko žalost in sramoto sem priznal, da
imam že mnogo spisov o tem predmetu, njegovega
pa še nisem videl in ga zato prosim, naj mi pove,
kje ga dobim.

Dr. A. B.:

S pota k Reziki v Route

(Nadaljevanje.)

IV. Vprek čez Bavarsko k novi maši.

V mraku sem koracil s kolodvora skozi park
v stari Regensburg. Šel sem mimo gosposkega
Parkhotela in se nastanil v »potniškem« hotelu
National. Za zmerno ceno so mi odkazali čedno
sobo. Ni se mi še dalo spati, šel sem po mestu.

Bila je svetla noč, brez mesečine sicer, a divno
so se odražale veličastne zgradbe na nebu, trgi
in ulice so bile razsvetljene prav razkošno. Tako
sem si ogledal od zunaj slavno znani Dom sv. Pe-
tra, novo in staro hišo, osemsto let stari kameniti
most čez Donavo in še druge zgradbe in trge
starega mesta, ki je bilo dolga stoletja središče
nemškega in evropskega javnega življenja. Napo-
sled sem jo zvil v kavarno Habsburg, ki se mi
je priporočala po živahnem obisku že od zunaj.
Komaj sem iztaknil miren kotiček, odkoder sem
mogel opazovati veselo vrvenje po širni dvorani.
To ni kavarna v našem smislu, zakaj vse mogoče
tople in mrzle jedi, slaščice in pijače vseh vrst
so na razpolago. Gostje so si naročali največ za-
vretu vino z jagodami, a vse življenje, neprislupna
zabava in zelo točna postrežba se je vršilo brez
hrupa in vika, celo skupine mlajših ljudi, ki so se
pogosto izmenjavale, so se vedle vseskoz dostojno,
neoporečno.

Krasno je bilo drugo jutro. Izpopolnjeval sem
svoj nočni ogled, čudil sem se redu in snaznosti, ki
sta vladala povsod, v cerkvah, ulicah, trgih in tr-
govinah. Tudi ljudje so vpludni in zelo postrežljivi.
Ob devetih sem bil v škofovih dvorih. Brez

ovir in posrednikov sem stal v veliki dvorani pred
generalnim vikarjem dr. Hoehtom in mu razložil
svojo zadevo in željo.

Prijazni gospod se je nasmehnil in rekel: »Tež-
ko, da bi vam jaz mogel kaj pomagati do smotra.
Nova maša in ljudje iz naše škofije so zdaj v drugi
škofiji, kamor ne sega naš delokrog.«

»Kratkega priporočila vas prosim, in sicer na
vašega župnika gospoda Naberja, da mi omogoči
obisk pri Tereziji.«

»Župnik Naber?« je dejal nekako nevoljno in
stresel z glavo. »Nič vam ne dam!

Pokazal sem mu svoje priporočilno pismo na-
šega vladike in mu predložil svoj klavirni položaj.
Dobri gospod se je zamislil in čez nekaj tre-
notkov odgovoril: »Pojdite v Eichstatt in oglasite
se pri mojem prijatelju kapitularnem vikarju, ki
po škofovi smrti upravlja škofijo, stolnem dekanu
dr. Kieferju, povejte mu, da prihajate od mene.
On vam morda kaj pomore.«

Prosil sem ga, naj mi da kot izkazilo za tega
gospoda svojo posetnico.

»Ni treba, opravite brez tega!

Prosil sem ga nadalje, naj mi podaljša veljav-
nost regensburškega dovolila za obisk Terezije in
mu povedal, da je Terezija mati proglasila do-
volilo za zastarelo, dasi je bilo datirano točno pred
enim mesecem.

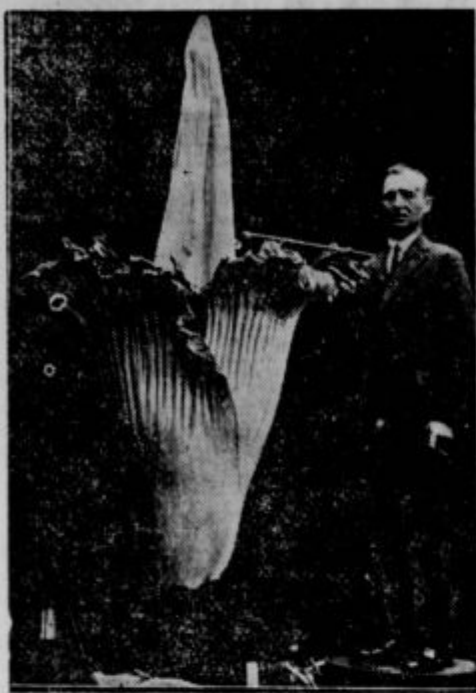
»Povejte materi, če bo treba, da je dovolilo
še veljavno in da sem jaz to rekel.«

Zahvalil sem se visokemu dostojanstveniku in
z lažjim srcem zapustil palačo. Ogledoval sem si
regensburške znamenitosti in starine iz rimske do-
be in zgodnjega srednjega veka, peljal se daleč
ven ogledati si po najnovejših načelih zgrajeno bol-
nišnico.

Otroci in božja previdnost

Otroci marsikdaj vtaknejo svoj nos v kako zadevo, radi katere jih stariši hudo oštejejo in kaznujejo, včasih pa otroci nevede igrajo vloge božje roke in preprečijo strašne nesreče.

Nekaj takega se je zgodilo pred nekaj dnevi v Ameriki. S hitrostjo 90 km na uro je vozil nočni Limited-ekspres po pokrajini, ki leži med New-yorkom in Washingtonom. V enem izmed prednjih lepih vozov je sedela mati s 6 letnim sinčkom. Mati je že dremala na naslonjaču, malček pa je nekaj časa listal po knjigi s slikami in slikal

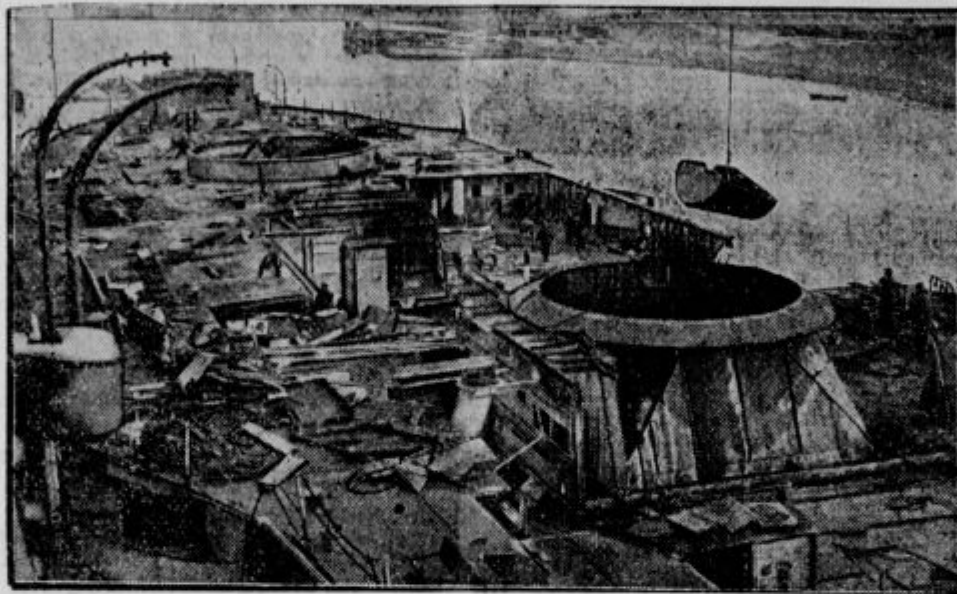
Ogromen cvet. Neke vrste kakteja, ki raste v Južni Ameriki, ima ogromen cvet, ki je mnogo večji kakor človek.

riebe z barvastimi svinčniki. Kmalu pa se je naveličal risanja, položil knjigo poleg sebe in se začel razgledovati po vozu. Po nekaj minutah ogledovanja je že obvisel njegov pogled na ročaj zasilne zavore. Radoveden, kakor je večina otrok, je splezal na naslonjač, stegnil roko in poskusil potegniti ročaj. V resnici se mu je to posrečilo; vsi potniki so čuli rezek žvižg, sikanje zavor in močen sunk naprej. V nekaj sekundah se je ustavil vlak sredi proge. Sprevozniki so hiteli skozi vozove, potniki so se razburjeni spraševali, kaj se je zgodilo, in kmalu so našli nič hudega slutečega zlikovca. Službujoči uradnik je napravil natančen zapisnik, o zlorabi zasilne zavore in mati je morala plačati kazen 50 dolarjev. Mali dečko pa se je smejal, saj ni vedel, da ne sme potegniti ročaja. Vsa žalostna je mati naštel iz svoje torbice 50 dolarjev, uradnik ji je izstavil potrdilo in že so vsi mislili, da bo vlak nadaljeval vožnjo, ko sta prihitela od lokomotive vlaka vlakovodja in progovni delavec. Vsa razburjena sta komaj prišla do sappe in povedala nekaj besed, iz katerih so okrog stoječi skleпали, da so bile neke napačno postavljene kretnice in da je le, malo manjka, da ekspres ni trčil v drug vlak, ki je stal na istem tiru 500 m pred njimi. Komaj so ljudje razumeli, kakšni nesreči so ušli, ko je postal 6 letni dečko največji junak. Potniki ga hočejo raztrgati. Ta ga objema, drugi ga poljubuje. Mali ne razume, samo to ve, da je storil prav, ko je potegnil ročaj in da to ne more biti prepovedano. 50 dolarjev, ki jih je mati plačala, izroči materi uradnik nazaj, najbrž pa jih bo dobila še mnogo več, saj je bilo v vlaku nad 300 ljudi in vsi ti bi se z vlakom vred zapeljali s hitrostjo 90 kilometrov na uro v na progi stoječi vlak.

Pa ni to edini slučaj, ko otrok reši stotine življenj. Pred nekaj leti je rešila 5 letna hčerka kapitana parnika »Passablo« vse moštvo in vse potnike pred strašno smrtjo na srednjem morju. Parnik je namreč vozil skozi vihar in v jambor je uselala strela, ki je užgala parnik. Med potniki je nastala strahovita panika. Vsi so planili na krov in vsak je hotel biti prvi v reševalnem čolnu. Ko je stopala mala kapitanova hčerka iz kabine, je videla pred seboj kopico obupanih ljudi. Ni mogla razumeti, zakaj je množica tako vsa iz sebe

in začudena šla mirno proti potnikom ter rekla s pomirjujočim glasom: »Prosim vas, dajte no mir, saj je očka že šel, da bo pogasil ogenj.« Mirne otrokove besede so učinkovale prav tako kakor čudež. — Saj res, morda se pa da ogenj pogasiti. Na to pa še nihče od potnikov ni pomislil. Vsi so obupali že nad ladjo in vsak je mislil le na lastno rešitev. Sedaj so pa spoznali, da se bodo morda še vsi rešili, če bodo pomagali gasiti. In v resnici kapitan in mornarji sami najbrž ne bi mogli pogasiti požara. Ko je pa prišlo na pomoč še sto potnikov, ki so prostovoljno in z veseljem prišli za delo, pa je bil z združenimi močmi ogenj hitro pogasjen in nevarnost je minila.

Naravnost neverjetno rešitev pa je povzročil 4 letni sinček francoskega carinskega uradnika. Imel je navado, da je ponoči ušel s postelje, splezal skozi okno in se potem potepal ob morski obali. Ko je neko noč zopet bil na svojem nočnem pohodu ob morskih nasipih, ki so branili morju dostop v deželo, je zapazil, kako kopljeta dva človeka ob nasipu jamo. Hitro je stekel do čuvaja zatvornic. Vendar ga ni našel. Nato je malček stekel naravnost domov in povedal očetu, kaj je videl. Ta je hitro oblekel svojo uniformo in planil, sluteč najstrašnejšo nesrečo, k nasipu. Prav v zadnjem trenutku je prišel in preprečil zločincema, da nista mogla spustiti v izkopano jamo velikanskega naboja dinamita, s katerim sta hotela razstreliti nasip. Če bi se zločincema to posrečilo, bi morje zalilo precejšen del pokrajine in nešteto človeških življenj bi bilo uničenih. Kasneje so ugotovili celo to, da sta zločince za to, da bi mogla nemoteno izvršiti svoj posel, umorila čuvaja na zatvornicah. Po sodni obravnavi nad zločincema pa je sodišče izreklo pogumnemu malčku, ki je rešil nasip, javno pohvalo.

Razorožitev na Angleskem. Nikakor nel Veliko križarko »Tiger« so začeli v neki angleški ladjedelnici podirati. Vendar ne zato, da bi s tem začeli razorožitev, ampak zato, ker je križarka že stara in neuporabna in so jo nadomestili z novo.

Šah. turnir v Bernu končan

Šahovski turnir v Bernu, katerega se je udeležilo z Aljehinom vred več odličnih velemejstrov, je končan. Prvi je seveda Aljehin z 12 in pol točkami in bo dobil nagrado 1200 švicarskih frankov. Drugo in tretjo nagrado si delita Euwe in Flohr, vsak dobi 800 švicarskih frankov. Dosegla sta pa 11 in pol točke. Četrto nagrado 550 frankov dobi Sultan Khan z 11 točkami. Peto in šesto nagrado si delita Bogoljubov in Bernstein z 10 točkami (vsak po 350 frankov). Sedmo in osmo nagrado po 150 frankov dobita brata Hans in Paul Johner z 7 točkami. Hans Johner je dobil tudi naslov »mojstra Švice« za leto 1932. Brez nagrade pa so ostali Grob, Henneberger, Nigeli, Rivier, vsi po 6 točk; Colin 5½, Voellmy 4½, Gygli 3½, in Stähelin 2 točki. Vsak od igralcev je dobil za vsako točko 30 frankov.

Če bi bile tudi ženske lahko ministri, bi vsaka hotela prevzeti finančno ministrstvo. Deficit bi pa morali poravnati — moški.

Ta or ameriških veteranov v bližini Washingtona. Ameriška policija je ojačena s konjeniki in pešci redne ameriške armade navalila popolnoma na velik tabor nekdanjih bojevnikov, ki so taborili v bližini Washingtona. Ker se v 30 minutah niso začeli seliti, so jih vojski pod poveljstvom generala Mac Arthura (v desnem kotu) napadli in jim zažgali vse šotore. Veterani so se branili tako, da so prepeljali v bolnišnice nad 100 ranjencev. Kljub temu pa je vojaštvo preganalo vse bojevnike, ki beže sedaj s svojimi družinami brez vseh sredstev na stare domove širom Amerike.

Huda železniška nesreča v poljskem koridorju. V poljskem koridorju je iztril v bližini Diršava poljski izletniški vlak, ki je vodil v Gdansk. Več vozov natrpano polnega vlaka se je prevrnilo in 30 ranjencev so morali prepeljati v bolnišnico.

Ne vemo ne ure, ne dneva...

Vsako minuto, vsako sekundo nas lahko dohiti smrt. Nihče ji ne uide, vendar obišče včasih zemljana na tako čuden način, kakor da bi se hotela norčevati iz vsega človekovega početja. Takih izrednih slučajev je več. Vendar je prav gotovo, da niso v nikakršni zvezi s človekovim življenjem. Izjemo človek pač vedno hitreje zapazi, kakor v rednem razvoju nastajajoče dogodke.

dne pa je v svojem rojstnem kraju imel predavanje o svojih turah. Ko je končal predavanje, je hotel stopiti s 30 cm visokega podija, se pri tem spotaknil ob deski, ki je štrlela iz tal, in padel tako nesrečno, da si je zlomil obe nogi in pretresel možgane. Nekaj tednov je bolehal v bolnišnici, nato pa umrl. Več tisoč metrov visoke gorske velikane je srečno obšel, 30 cm visok podij pa mu je prinesel smrt.

Končno še en slučaj. Ameriški artist Viljem Leach, ki si je pridobil svetovni sloves s svojo vožnjo po niagarskih slapovih, je bil tako priljubljen, da so se največji cirkusi pripravili med seboj, kje bo nastopal. Leach se je dal namreč zapreti v velik sod in se spustil v sodu čez niagarske slapove. Tisoči in tisoči radovednih Američanov, ki so gledali to smrtno vožnjo, so pričakovali, da pod slapom ne bo mogoče najti niti sode, niti mrtveca. Vendar temu ni bilo tako. Na velikansko začudenje množice predzniki artist v sodu ni dobil hujšega, kakor nekaj bušk. Vesel in smejoč je zlezal iz sode in postal tako slaven. Kar niso zmogle ogromne množine vode ob niagarskem slapu, to je zmogla blatna luža v Avstraliji. V mestu Brisbane v Avstraliji je šel Leach ponoči od predstave precej natrkan domov. Ker je bila res trda tema, je nekoliko zašel in padel s pota v potok. Z obrazom naprej je padel v blatno lužo in se v njej zadušil.

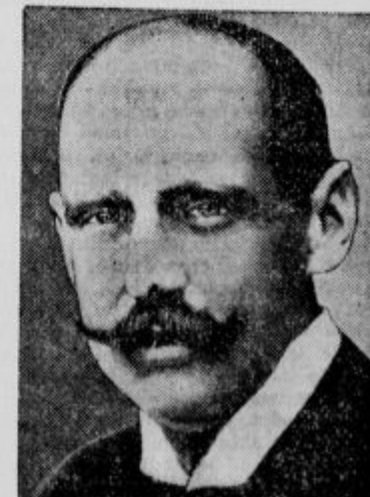
Podpredsednik ameriških Združenih držav Curtis, ki je otvoril s slovesnim nagovorom olimpijske igre v Los Angelesu.

Največji italijanski parnik

27. septembra bodo spustili v morje največji italijanski parnik »Rex« v pristanišču Genova. Parnik bo napravil takoj nato prvo vožnjo čez Atlantski ocean. Ogromna ladja ima skoraj 54.000 ton in je doslej največja ladja, ki so jo kdaj izdelale italijanske ladjedelnice. Po velikosti in hitrosti je ladja »Rex« enaka nemškima parnikoma »Bremen« in »Evropac«, ki sta oba dobila modri trak za najhitrejšo vožnjo čez Ocean. Pač pa je »Rex« manjši, kakor novi Cunardov parnik, čigar graditev so za nekaj časa odložili in prav tako manjši, kakor francoski parnik »Predsednik Doumer«, ki ga grade v St. Nazairu na Francoskem.

Mussolini piše v leksikon

V kratkem bo izšel 14. zvezek velikanske italijanske enciklopedije, ki bo obsegala 36 zvezkov po 1000 strani. Zadnji zvezek obsega črko »F«. Za ta zvezek je napisal Mussolini sam obsežno razpravo o fašizmu.

Kralj Haakon 60letnik. Norveški kralj Haakon VII. bo obhajal jutri 3. avgusta svoj 60. rojstni dan. Bil je izvoljen l. 1905, potem ko se je končala personalna unija med Švedsko in Norveško, za norveškega kralja.

Domača industrija, ki ni domača

V »Privrednem pregledu« je priobčil Čedomir Joksimović članek o tako zvani domači industriji, ki je vreden vse pozornosti. Članek se bavi predvsem s tekstilno industrijo. Od dela v tekstilnih tovarnah v Jugoslaviji se živi danes okoli 100.000 ljudi. Kako važno je vprašanje tekstilne industrije, je razvidno tudi iz tega, da plača Jugoslavija na leto za uvoz tkanin povprečno 2 milijardi in pol dinarjev. Ko je bil izdan zakon o nacionalizaciji industrije, je zakonodavec pozabil na določbo, da bi morala tekstilna industrija delati z domačimi surovinami in da bi morala imeti zaposleno v svojih obratih in pisarnah domače delavstvo in uradništvo. Določba, da mora biti večina v upravnih odborih jugoslovanska in da mora biti večina kapitala v rokah Jugoslovancev, zadeva samo delniške družbe, torej ne vseh industrijskih podjetij. Tudi pri delniških družbah so glavne po večini v inozemskih rokah in inozemski kapitalisti najdejo vedno nekaj slavnatih mož, ki jih plačajo, da tvorijo v upravnem odboru »jugoslovansko večino«.

Ko smo v Jugoslaviji uvedli carine na industrijske prideleke, da bi zaščitili domačo obrt, so inozemski kapitalisti prenesli svoje tovarne s stariji stroji v Jugoslavijo, kjer lahko nemoteno delajo, ne da bi se jim bilo treba bati inozemske konkurence, ker jih štiti carina. Takšnih podjetij je sedaj v Jugoslaviji okoli 400. V teh je zaposlenih okoli 20.000 delavcev, od teh je 10% inozemcev. Toda mojstrov, inženjerjev in ravateljev je 90% inozemcev! Te tovarne uradujejo v nemškem jeziku in v njih sliši po večini samo nemščino. Najhuje je to, da te tovarne, ki so samo po imenu jugoslovanske, lahko uvažajo surovine (volno, bombaž in svilo) brez carine in da surovin sploh ne nabavljajo v Jugoslaviji! Poleg tega lahko v smislu zakona o predelavi blaga izvozijo na pol izdelano blago v inozemstvo in ga lahko zopet kot izdelano uvozijo brez carine! Zato je propadla domača industrija volne in konoplje in svilopreke. Naše državne ustanove plačujejo premijo 10—15% na blago, dobavljeno po takšnih »domačih« tovarnah! Konzument mora plačevati tkanine po visokih cenah in misli, da kupuje domače tkanine, v resnici pa samo podpira tuj kapital. Samo ga zaščitili s carinami.

Danes, ko radi deviznih odredb ti industriji ne morejo prosto kupovati surovin v inozemstvu, grozijo, da bodo zaprli tovarne. Da smo prišli v takšen položaj, smo sami krivi, ker nismo prej industriji z zakonom prisilili, da nakupuje surovine doma; med tem časom je resnična domača obrt in predelovanje surovin tako propadlo, da bi danes novi industriji domače surovine ne zadoštovala več.

20 dinarski novci v prometu. Dne 18. julija so prišli v promet 10 dinarski novci, in sicer po številu 20 milijonov, ki so bili skovani na Angleškem. Od 29. julija so v prometu tudi 20 dinarski novci. Te je izdelala jugoslovanska kovnica v Beogradu. V promet jih pride 12,5 milij. kosov. Po zunanosti so 20 dinarski novci slihi 10 dinarskim, in sicer nosijo na eni strani sliko Nj. Vel. kralja Aleksandra I., na drugi pa dvoglava orla in letnico 1931; izdanje kovane grobiza je bilo namreč odobreno že lanske jeseni.

Proizvodnja bakra v rudniku Boru je znašala preteklo leto 465.780 ton (l. 1930 493.350). Teža pridobljenega bakra znaša 245.351 (234.463) ton. Radi znižanja cen so se dohodki borskega rudnika znižali od 22,9 na 14,9 milj., čisti dobiček od 20,5 na 8,9 milj. frankov. Na delniško glavnico 15 milj. frankov bo razdeljena dividenda 6,6 milj. frankov (l. 1930 18,4 milj.). Izvoz bakra je l. 1931 znašal 22.659 ton v vrednosti 291 milj. Din (l. 1930 24.641 ton v vrednosti 498 milj. Din).

Umetniška razstava na jesenskem velesejmu v Ljubljani od 3. do 12. sept. (Zena v slov. umetnosti.) Umetnike, ki so se prijavili za to razstavo, prosimo, da najkasneje do 20. t. m. pošljejo svoja dela na upravo velesejma, kjer jih bo sprejemni odbor pregledal ter odobril ali zavrnil. Slike, ki ne bodo sprejete, se vrnejo avtorjem. Ponovno opozarjamo gg. umetnike, da pošljejo tudi fotografije slik, ki bi prišle v poštev za reprodukcijo, ker bo izšla po možnosti vsa serija ženskih portretov in slik v reprodukciji in je v interesu posameznika, da je v tej seriji zastopan.

Dolar in funt

Pretekli teden in tudi že prej se je tečaj dolara prepirano dvigal, na drugi strani gre funt sterling stalno svojo pot navzdol. Včerajšnja borza je zaznamovala precejšnje nazadovanje dolara, ki je brezdomno v zvezi z obrambo funta in deloma tudi francoskega franka.

V zadnjem času se je polastil ameriških pridobitnih krogov in sploh vse javnosti velik optimizem, ki je imel dobrodelne učinke na stanje dolara. Američani so zopet dobili zaupanje v svoj denar in v svoje industrijske papirje. Začel se je odtok zlata iz Evrope v Ameriko, predvsem iz Anglije. Na Angleškem je v teku konverzija vojne posojila. Doslej je sprejelo konverzijo 61,4% celotnega skupnega zneska posojila, medtem ko je 4,4% zahtevalo povračilo denarja in 34,2% podpisnikov se še ni odločilo. Med podpisniki posojila, ki zahtevajo povračilo, je večina Američanov, ki hočejo za denar naložiti zopet v Ameriki. Tajnik angleškega finančnega ministrstva je izjavil, da ta okolnost slabo vpliva na funt in je seveda v prid dolarju. Za funt so neugodna tudi poročila o težavah, ki so se pokazale med pogajanjem na konferenci v Ottavi. Tudi stanje Angleške banke ni ugodno. V preteklem tednu se je kritje denarnega obtoka zmanjšalo od 33,05 na 34,53%, čeprav se je inkaso banke dvignil na 1.174.111; to je znamenje, da se je denarni obrok pomnožil. Nekaj številkanam pokaže takoj, kako je funt od pomladi neprestano nazadoval. Sredi aprila se je tečaj na pariški borzi ustalil na tečaju 96, sredi junija se je znašel na 93 in je do konca junija zlezel na 92, prve dni julija je zaznamoval 90 in je na koncu meseca prišel na 89,60.

Podatki o položaju Zveznih rezervnih bank v Ameriki dokazujejo, da se je njihova zlata rezerva dvignila od 2609 milj. dolarjev na 2621 milj.; tudi druge rezerve so se povišale za okoli 5 milj. dolarjev, medtem ko se je denarni odtok znižal od 2862 milj. na 2834 milj. dolarjev. Tudi tem spremembam je pripisovati zboljšanje dolara.

Da je včeraj na borzi nekoliko nazadoval dolar, je treba pripisovati okolnosti, da je Angleška narodna banka začela odločno braniti svojo valuto. Na drugi strani je postalo neprestano dvigovanje dolara nevarno tudi franku, ker se tudi Francozi bojijo okrepitve svojega največjega konkurenta v zlatu. Brezdomno je šla ofenziva proti dolarju istočasno iz Londona in Pariza.

Ljubljanski trgovci in odmera čistega dohodka

Združenje trgovcev v Ljubljani nam sporoča: Kakor je znano, so bili pred nekaj dnevi razpoloženi seznaniti davkoplačevalce, iz katerih je bilo ugotovljeno, da je povprečna ocena čistega dohodka dokaj prekosila lanske odmero. Vsi vemo, kakšne prilike so v letošnjem letu, vemo pa tudi dobro, kakšne so bile v preteklem letu, zlasti pa se še dobro spominjamo poslovne depresije, ki je nastala preteklega leta v mesecu avgustu in ki traja še danes, ko je promet v sleherni stroki nazadoval za povprečno 50%.

Končno pravi poročilo, da se je predsedstvo Združenja trgovcev v Ljubljani v zadevi ugotovilo na vlado s prošnjo, da bi se zasедanje davčnega odbora izvedlo tako, kakor je bilo že uradno določeno, da pridejo tako davkoplačevalci do svojih pravic in da se davčnemu odboru da prilagoditi, da brani njihove interese.

Borza

Dne 1. avgusta 1932.

Denar

Običajno je nazadoval dolar, nekoliko tudi Berlin in London, neizpremenjen je Amsterdam, Praga, Cuih, Trst; Pariz je nekoliko čvrstješi.

Ljubljana. Amsterdam 2269,87—2281,23, Berlin 1335,62—1345,42, Bruselj 782,67—786,61, Cuih 1097,35—1102,85, London 197,54—199,14, Newyork 5619,75—5648,01, Pariz 220,90—222,02, Praga 166,78—167,64, Trst 286,69—289,09.

Cuih. Pariz 20,1275, London 18,03, Newyork 513,75, Bruselj 71,325, Milan 26,15, Madrid 41,40, Amsterdam 206,80, Berlin 121,80, Stockholm 92,60, Oslo 90,25, Kopenhagen 97,10, Sofija 3,78, Praga 15,19, Varšava 57,60, Atene 3,32, Carigrad 2,47, Bukarešta 3,06, Helsinkfors 7,75.

Dunaj. Dinar notira: valuta 12,30.

Vrednostni papirji

Zagreb. 7% inv. pos. 48—50 (49), vojna škoda kasa 191—193 (192), avg. 185—194, dec. 185—192, agrarji 25—25,50, 7% Bler. pos. kasa 40,75—41,25 (40,50), 8% Bler. pos. kasa 42—44, 7% pos. hipot. banke kasa 42—45, 6% begl. obv. 33,50—35 (34), Narodna banka 4000—4150, agrar. priv. banka 208—210.

Zagrebski promet, 7% Bler. pos. 5000 dol. nom., 6% begl. obv. 25.000 nom., vojna škoda 200.000.

Promet na zagrebski borzi je znašal brez kompenzacij 109.163 Din.

Belgrad. 7% inv. pos. 50,50 den., 6% begl. obv. 34,50 bl., vojna škoda prompt 197 bl. (198), 7% Bler. pos. 41,50 bl., Narodna banka 41 den., Agr. priv. banka 208—209 (208, 204).

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 55,90, Escompteges. 100, Aussiger Chemische 102, Alpine 7,75, Trboveljska 17,80.

OPOZORILO štev. 1

Ker so se v zadnjem času dogodile zlorabe, opozarjamo cenjene odjemalce, da se v DRAVSKI BANOVINI dobi

Mobiloil

Zaščitna znamka

IZ ORIGINALNIH SODOV

SAMO pri tvrdkah:

Bled	J. Pretner	Maribor	American Import Comp.
Brežice	J. Vidmar	Maribor	Kemindustrija Karl Goleš
Celje	Celjska auto- in strojna delavnica	Maribor	Motors Sales Ltd.
Celje	Ivan Ravnikar	Maribor	Branko Sučević
Celje	F. Zanger	Maribor	Triumph-Auto-Magneto
Kamnik	Kregar in Fajdiga		Ing. Peter Keršič
Kandija	Franc Kastelic	Maribor	Alojz Ussar
Kranj	Merkur Peter Majdič	Maribor	Garage Völker
Kranj	Franc Majdič	Murska Sobota	B. Ascher i sin
Krško	Rupert Engelsberger	Murska Sobota	Ceh Franc
Laško	And. Elsbacher	Murska Sobota	A. Fürst i sin
Lesce-Bled	Andrej Jeglič	Murska Sobota	Samuel Kohn
Lesce-Bled	Josip Prešern	Murska Sobota	Stivan Ernest
Ljubljana	American Motors d. z. o. z.	Ptuj	Rudolf Tonež
Ljubljana	A. Gorec d. z. o. z.	Ptuj	Val. Spruschina
Ljubljana	Jugauto d. z. o. z.	Ptuj	Franjo Sirec
Ljubljana	Alojz Kima-venger, Garage »Lojze«	Pristava-Mestinje	Eduard Suppanz
Ljubljana	I. Knez	Rogatec	A. Preaz
Ljubljana	Josip Stupica	Rog. Slatina	D. Löschnig
Ljubljana	Triumph-Auto d. z. o. z.	Slov. Bistrica	Viktor Mašek
Ljutomer		Slovenjgradec	Ivan Rojnik
Mala Nedelja	Franc Senčar	St. Vid nad Ljubljano	S. J. Rozman
Marenberg	Josip Langšček	Trbovlje	Vilbald Toman

To opozorilo stopa takoj v veljavo in velja do izdaje novega.

Ne kupujte olja brez originalnega računa.

Za nakup olja iz sodov pod našim imenom pri drugih tvrdkah v Dravski banovini NE PREVZAMAMO NOBENE ODGOVORNOSTI, da je to res naš originalni izdelek. Kupec, ki se hoče prepričati, ali je olje, ki mu je prodano kot naš proizvod, res naše, naj pošlje našemu tehničnemu oddelku vzorec 1 l na brezplačno ANALIZO. Omenjene tvrdke imajo na zalogi TUDI ORIGINALNE ROČKE, pri ostalih pa ZAHTEVAJTE LE ORIGINALNE ROČKE. Pri nakupu teh dobro pazite na to, da je PLOMBA NEPOŠKODOVANA.

ZAGREB, 1. avgusta 1932.

VACUUM OIL COMPANY D.D. ZAGREB-BEOGRAD.

Žitni trg

Cene pšenice so se učvrstile. Dovoz blaga na trg je zelo slab, ker računajo kmetije, da se bo cena povišala. Madjarska vlada je prepovedala izvoz pšenice, dokler se ne ugotovi količina pridelka. Slaba je letina na Madjarskem, v Nemčiji in tudi v Češkoslovaški, na drugi strani je tudi zaprtje borze v Chicagu povzročilo zmešnjavo na žitnih borzah. Ker pričakujejo v Ameriki splošni dvig cen vsega blaga, računajo, da bodo tudi cene kmetijskih pridelkov poskočile. Radi vseh teh pojavov so se žitne cene učvrstile. Stara pšenica 79 do 80 kg se prodaja 165 do 170, nova 76 kg 155—160, 75 kg denar 152,50. Cene ječmena neizpremenjene. Novi oves gre po 125, koruza 130, pšenična moka 255—265. Vse franke nakladalna postaja v Bački.

Ljubljana (slov. post., 30 dni). Koruza bač., ml. voz. 175—177,50, okrogla, ml. voz. 190—192,50, bač., nav. voz. 180—182,50, okrogla, nav. voz. 200—202,50, pšenica slav. 78 kg, ml. voz. 185—190, okol. Sombor, 79 kg, ml. voz. 195—197,50, potiška, 80 kg, ml. voz. 200—202,50, moka bač., nularica, fko Ljubljana kol. 305—310, ban., nularica 310—315.

Novi Sad. Pšenica ban. par. Vršac 78 kg 152,50—157,50 bač., sr. nova 76 kg 145—150, ban. nova 76 kg 142,50—147,50, bač. nova, ladja Tisa 76 kg 150—155. Vse je 2%. Koruza bač., sr. 123—125, bač. okol. Sombor 124—126, ban. 121—123, sr. okol. Sid 126—128. Ostalo neizpremenjeno. Tendencja za pšenično čvrsta. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 55. vagonov.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky in Comp., Dunaj.) Prignanih je bilo 2161 goved, iz Jugoslavije 127. Cene: voli najboljši 1,70 do 1,74, I. 1,45—1,65, II. 1,15—1,30, III. 0,90—1,05, krave I. 1,10—1,20, II. 0,90—1,05, bikli 0,90—1,15, klavna živina 0,60—0,80. Tendencja: cena za prvovrstne vole je ostala neizpremenjena, za srednjevrstno in slabše blago pa se je cena znižala za pet grošev. Neprodanih je ostalo 83 goved.

Jajca

Mednarodna jajčna trgovina, katera je bila med tednom dokaj mlačna, kaže danes malo stremljenje k izboljšanju. — St. Jurij ob juž. žel., 30. julija.

Hmelj

IV. poročilo hmeljarskega društva za Slovenijo, Zalec v Sav. dolini, 31. julija 1932. Čeprav se je radi ugodnega vremena v prvi polovici meseca julija obče stanje hmeljskih nasadov izboljšalo, vpliva vendar tropična vročina v drugi mesečni polovici neugodno na nasade in ovira več ali manj izkobiljenje evetja. Vsed tega so hmeljarji nekoliko polovici mirjeni in zrejo bolj klavno v bližnji bodočnosti. Izdatne padavine so nujno potrebne. Po ušici povzročena škoda je le malenkostna. Obče obriranje hmelja se bo najhitreje pričelo šele po 15. avgustu. Zatrjujejo, da bude letošnja letina znašala le 65% lanske.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

101

Vznevoljen se je odpravil Sulphart po stopnicah v svoje stanovanje, v katerem je bila pustila njegova žena lesen posteljinjak, stol in lep koledar, ki ga je bila dobila kakor poročno darilo. Vseh osem dni, odkar se je bil vrnil v Rouen, je pohajkoval po mestu, obiskoval stare prijatelje, ubijal čas po pivnicah, čakal pred tovarniškimi vrati na stare tovariše in povsodi govoril samo o svoji ženi, tudi nasproti ljudem, ki je niso bili niti poznali.

»Da jo kar takole potegne, s pohištvo, lovača!... In nobenega pisma, nič!...«

Toda s temi svojimi večnimi tožbami je kaj kmalu presedal vsem ljudem. Ženske v splošnem niso bile na njegovi strani, češ, da Matilda vendar ni mogla večno ostati sama in se dolgočasiti, ker »to« da je trajalo že predolgo in da bi možki na njihovem mestu najbrž še kaj hujega počeli kakor ženske.

Sulphart je postajal zagrenjen. Odkar je bil prišel, je doživljal sama razočaranja. V vojašnici, kjer je bil upal dobiti nazaj svojo civilno obleko, ki jo je bil pustil tamkaj 2. avgusta 1914, je narednik skomignil z ramami: »Tvoje cape? Kje so že...? Pač so bili tedaj obleko povezali v zveznje, skrbno nalepili nanje listke z imeni lastnikov, jih po predpisih zložili v skladišče; a žal je ta in oni pozabil v svojem žepu košček sira, drugi namazano žemljo ali kos klobase, in vse to je segnilo, podgane in črvi so se zaredili in nazadnje je bilo treba vse skupaj sežgati.

Neko dobrodelno društvo ga je moralo nanovo obleči, v spomin so mu pustili le njegove vojne čolne, ki so bili od blata in močvare strelskih jarkov trdi ko kamen. V prejšnji tovarni ni več našel dela, ker je podjetnik svoje prostore oddal v najem za izdelovanje streliva, na železnici so mu rekli, da je preslaboten. Sicer je pa iskal delo brez želje, da bi ga našel, prepuščajoč slučaju, da skrbi zanj, ko bo skopnelo tistih par frankov. Preveč je bil vajen na to, da je v vojni kuhinji čakalo nanj kosilo; trdno je verjel, da mora tako biti in da ima človek prav tako pravico do hrane kakor do dnevne svetlobe. Vse se mu je zdelo, da gre narobe, in dejal je:

»Če bi bilo na fronti toliko nemarnosti in svinjstva, bi bili Švabi do prihodnje mezme v Bordeauxu.«

Ko je zvečer prihajal domov — nemalokrat precej okajen, se je rad ustavil pri hišnici, preden je odšel v svojo prazno sobo, da bi se olajšal grenkobe, ki se mu je bila na skrivnem nabrala v srcu. Ta nezasluzena nesreča z ženo mu je izpreminjala štiri gole stene v ječo, v kateri si je razbijal glavo.

»Nak, po vsem tem, kar sem prestal, je to vseeno preveč... Kar smo mi pretrpeli, gospa Quignon... Samo pomislite, pri Craonne... to si predstavite.«

Pa hišnica je takoj dvignila obe roki, kakor da bi hotela prositi milosti:

»Oh, gospod Sulphart,« je prosila, »ne pripovedujte mi več teh stvari iz jarkov, saj jih imamo že vsa ušesa polna.«

Omalodušen je odšel po stopnicah spat. Ob vzglavju svoje postelje je bil zasadil v tla bajonet, da mu je služil za svečnik kakor na fronti. Iz omare je vzel zaprašene ilustrirane liste in stare časnike, da bi

med branjem zaspal. Pri tem je naletel na davno pozabljen članek nekega člana akademije, v katerem je čital:

»Našim bojevnikom smo dolžni hvaležnost, ki je nikdar ne bomo pozabili. Njihovi dolžniki smo za vse trpljenje, ki nam ga ni bilo treba prestajati...«

Sulphart si je članek izrezal in ga položil v svojo beležnico.

★

Prišel je v Pariz s sedmimi franki v žepu, a še tisto dopoldne je našel mesto v nekem podjetju v Levalloisju, ki naj bi ga nastopil prihodnji dan. Prvič, odkar je bil zopet oblekel civilno obleko, se je čutil srečnega. Petnajst frankov na dan! Izračunal je, kaj vse si bo mogel za teh petnajst frankov privoščiti dobrega, prijetnega, veselega.

Sedaj je enkrat prišla vrsta tudi nanj, da si postelje na rožicah. Izbral si bo par dobrih tovarišev, ljudi, ki so bili na fronti, kakor je bil sam; poišče si prijazno, majhno gostilno, kamor bo hodil kositi, in sobo si bo našel kje v bližini podjetja, da bo jutraj lahko poležal. Že je bil opazil par delavk — ko je bil šel mimo njih v tovarni — posebno eno, ki si je smeje pripenjala lase z rokami, črnimi od kositrovega pepela. Ob tej misli se je moral smehljati.

»To so pošena dekleta... Taka zna voditi gospodinjstvo.«

Tako zatopljenega v prijetne sanje, bi ga bil skoro povozil avto, ki je bil poln bab in blestečih uniform. Samo s hitrim skokom v stran se je izognil nesreči.

»Zaplotnik!« mu je zakričal vozač.

»Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjižarne v Ljubljani: 23. zvezek: Savinski; 24. zvezek: Slavski; 25. zvezek: Poljski; 26. zvezek: Poljski; 27. zvezek: Poljski; 28. zvezek: Poljski; 29. zvezek: Poljski; 30. zvezek: Poljski; 31. zvezek: Poljski; 32. zvezek: Poljski; 33. zvezek: Poljski; 34. zvezek: Poljski; 35. zvezek: Poljski; 36. zvezek: Poljski; 37. zvezek: Poljski; 38. zvezek: Poljski; 39. zvezek: Poljski; 40. zvezek: Poljski; 41. zvezek: Poljski; 42. zvezek: Poljski; 43. zvezek: Poljski; 44. zvezek: Poljski; 45. zvezek: Poljski; 46. zvezek: Poljski; 47. zvezek: Poljski; 48. zvezek: Poljski; 49. zvezek: Poljski; 50. zvezek: Poljski; 51. zvezek: Poljski; 52. zvezek: Poljski; 53. zvezek: Poljski; 54. zvezek: Poljski; 55. zvezek: Poljski; 56. zvezek: Poljski; 57. zvezek: Poljski; 58. zvezek: Poljski; 59. zvezek: Poljski; 60. zvezek: Poljski; 61. zvezek: Poljski; 62. zvezek: Poljski; 63. zvezek: Poljski; 64. zvezek: Poljski; 65. zvezek: Poljski; 66. zvezek: Poljski; 67. zvezek: Poljski; 68. zvezek: Poljski; 69. zvezek: Poljski; 70. zvezek: Poljski; 71. zvezek: Poljski; 72. zvezek: Poljski; 73. zvezek: Poljski; 74. zvezek: Poljski; 75. zvezek: Poljski; 76. zvezek: Poljski; 77. zvezek: Poljski; 78. zvezek: Poljski; 79. zvezek: Poljski; 80. zvezek: Poljski; 81. zvezek: Poljski; 82. zvezek: Poljski; 83. zvezek: Poljski; 84. zvezek: Poljski; 85. zvezek: Poljski; 86. zvezek: Poljski; 87. zvezek: Poljski; 88. zvezek: Poljski; 89. zvezek: Poljski; 90. zvezek: Poljski; 91. zvezek: Poljski; 92. zvezek: Poljski; 93. zvezek: Poljski; 94. zvezek: Poljski; 95. zvezek: Poljski; 96. zvezek: Poljski; 97. zvezek: Poljski; 98. zvezek: Poljski; 99. zvezek: Poljski; 100. zvezek: Poljski; 101. zvezek: Poljski; 102. zvezek: Poljski; 103. zvezek: Poljski; 104. zvezek: Poljski; 105. zvezek: Poljski; 106. zvezek: Poljski; 107. zvezek: Poljski; 108. zvezek: Poljski; 109. zvezek: Poljski; 110. zvezek: Poljski; 111. zvezek: Poljski; 112. zvezek: Poljski; 113. zvezek: Poljski; 114. zvezek: Poljski; 115. zvezek: Poljski; 116. zvezek: Poljski; 117. zvezek: Poljski; 118. zvezek: Poljski; 119. zvezek: Poljski; 120. zvezek: Poljski; 121. zvezek: Poljski; 122. zvezek: Poljski; 123. zvezek: Poljski; 124. zvezek: Poljski; 125. zvezek: Poljski; 126. zvezek: Poljski; 127. zvezek: Poljski; 128. zvezek: Poljski; 129. zvezek: Poljski; 130. zvezek: Poljski; 131. zvezek: Poljski; 132. zvezek: Poljski; 133. zvezek: Poljski; 134. zvezek: Poljski; 135. zvezek: Poljski; 136. zvezek: Poljski; 137. zvezek: Poljski; 138. zvezek: Poljski; 139. zvezek: Poljski; 140. zvezek: Poljski; 141. zvezek: Poljski; 142. zvezek: Poljski; 143. zvezek: Poljski; 144. zvezek: Poljski; 145. zvezek: Poljski; 146. zvezek: Poljski; 147. zvezek: Poljski; 148. zvezek: Poljski; 149. zvezek: Poljski; 150. zvezek: Poljski; 151. zvezek: Poljski; 152. zvezek: Poljski; 153. zvezek: Poljski; 154. zvezek: Poljski; 155. zvezek: Poljski; 156. zvezek: Poljski; 157. zvezek: Poljski; 158. zvezek: Poljski; 159. zvezek: Poljski; 160. zvezek: Poljski; 161. zvezek: Poljski; 162. zvezek: Poljski; 163. zvezek: Poljski; 164. zvezek: Poljski; 165. zvezek: Poljski; 166. zvezek: Poljski; 167. zvezek: Poljski; 168. zvezek: Poljski; 169. zvezek: Poljski; 170. zvezek: Poljski; 171. zvezek: Poljski; 172. zvezek: Poljski; 173. zvezek: Poljski; 174. zvezek: Poljski; 175. zvezek: Poljski; 176. zvezek: Poljski; 177. zvezek: Poljski; 178. zvezek: Poljski; 179. zvezek: Poljski; 180. zvezek: Poljski; 181. zvezek: Poljski; 182. zvezek: Poljski; 183. zvezek: Poljski; 184. zvezek: Poljski; 185. zvezek: Poljski; 186. zvezek: Poljski; 187. zvezek: Poljski; 188. zvezek: Poljski; 189. zvezek: Poljski; 190. zvezek: Poljski; 191. zvezek: Poljski; 192. zvezek: Poljski; 193. zvezek: Poljski; 194. zvezek: Poljski; 195. zvezek: Poljski; 196. zvezek: Poljski; 197. zvezek: Poljski; 198. zvezek: Poljski; 199. zvezek: Poljski; 200. zvezek: Poljski; 201. zvezek: Poljski; 202. zvezek: Poljski; 203. zvezek: Poljski; 204. zvezek: Poljski; 205. zvezek: Poljski; 206. zvezek: Poljski; 207. zvezek: Poljski; 208. zvezek: Poljski; 209

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Vsaka beseda 1 Din

Sivilje

za pletenine dobe takoj in trajno delo v tovarni pletenin. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod značko »Gorenjsko« 11139. b

Deklico

zdravo in zanesljivo, ne pod 16 let staro, sprejme kot varuhinjo k otroku lina družina na deželi. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod značko »Zanesljiva« št. 11138. (b)

Prodajalec (ka)

za živila na trgu se išče za mesto Ptuj, Celje, Čakovec, Varaždin, Karlovac in Sušak. Kavcija potrebna! Zaslugek dober in stalen. — Dopise na upravo »Slov.« pod št. 11128. (b)

Starejšo žensko

vzajem čez dan k enoletnemu otroku. Vel. Colnarska 10. Vprašati od 6 zvečer dalje. (b)

Službe iščejo

Vsaka beseda 1 Din

Prodajalka

mešane stroke, z večletnimi spricvali, želi premeniti službo, najraje v mesto. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11225. (a)

Stanovanja

Vsaka beseda 1 Din

ODDAJO:

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob, pred sobe, sobe za služkinjo, kopalnice, jedilne shrambe in drugih pritliklin, se odda s 1. avgustom v palači Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti 7. Pojasnila daje tajništvo Vzajemne posojilnice med 9. in 13. uro. (c)

Stanovanje

v lepem kraju na Dolenjskem tik cerkve se odda v pokojnem duhovniku. Eventuelno lahko tudi z vsjo oskrbo. Naslov v upr. »Slovenca« 10.958. (c)

Trisobno stanovanje s pritliklinami, v prvem nadstropju, oddam za mesec september. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11253. (c)

Stanovanje

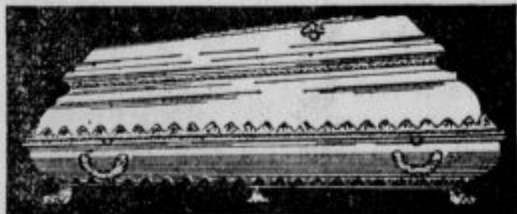
lepo, solčno, 2 veliki in 1 manjša soba, kopalnica, vrt in pritlikline, oddam z novembrom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11227. (c)

Opremljena soba

separirana, se odda eni ali dvema gospodinjicama z ali brez hrane. Meljska c. 16-I, Maribor. (s)

Dva solčna kabineta

v novi vili oziroma kuhinjo in kabinet takoj oddam solidni dami. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11223. (s)

Največja zaloga kovinastih krst v Dravski banovini

Kovinaste krste za deco: 80 do 160 cm dolge. Din 550.— do 1.050.—, kovinaste krste za odrasle: 200 cm dolge, Din 1.400 do 2.200.—, iz zaloge v Mariboru. Izbira v vseh velikostih. Najmanj 50% prihranka potom nakupa pri izdelovalcu.

MAKS USSAR, MARIBOR
Gregorčičeva ulica 17

Pridružujemo se laskavemu mnenju inserentov...

Ugledna damska konfekcija **A. PAULIN** (velika izbira najlepših modelov v priznani kvalitetni izdelavi), Ljubljana, Kongresni trg št. 5 (Zvezda), nam piše:

»Pridružujemo se laskavemu mnenju inserentov o Vašem inseratnem delu, ki je vedno zanimiv, posebno odkar dajete vsem inserentom dober vzgled s tem, da tudi sami inserirate, in to v taki obliki, ki mora vsakogar zanimati.«

In Vaši oglasi?

Ali ne spadajo tudi ti v »Slovenca«?

»V trenutku je občinstvo na nogah, če inserirate v »Slovenca«!

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din

Pohištvo

iz mehkega lesa prodam za 1800 Din. — Vinko Omejc, mizar, Mengeš. 8

Posredstva

Vsaka beseda 1 Din

Več parcel

po ugodni ceni naprodaj. Izve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

V kamniškem okraju kupim hišo ali stavbno parcelo. Ponudbe z navedbo najnižje cene poslati na upravo »Slovenca« pod »Kamniški okraj« hiša parcela »11.012. (p)

Dvostanovanjska hiša v najbližji okolici mesta ob glavni cesti naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.042. (p)

Parcele

po 55 Din prodaja Ciril Goričan, Bežigrad. (p)

Vnajem

Vsaka beseda 1 Din

ODDAJO:

Trgovski lokal

oddam v Ljubljani, na Sv. Petra cesti. Ponudbe pod »Lokal« takoj št. 11075 na upravo »Slov.« (n)

Skladništvo

v centru, veliko, suho — oddamo zelo peeni v najem, tudi deloma. — Vprašati telefon 21-17. n

Takoj se odda

v najem mala vila z vrtom, 3 sobami in pritliklinami, mesečno 800 Din, v bližini nove cerkve v Šiški. Stavbenik Sušteršič, Goriška cesta. (p)

Dva lokala

za trgovino ali pisarno odda D. Rovšek, Kolo-dvorska ul. 35. (n)

Oddajo se lokali

sedanjega čebelarkega blagovnega oddelka, obstoječi iz lokala, 1 sobe in pritliklin za takoj ali za november. Vošnjakova ul. 4. (n)

IŠČEJO:

Klet

za zalogo vina vzamemo takoj v najem. Prednost imajo kleti blizu kolodvor. Ponudbe na naslov: »Klet« št. 11159 na upravo »Slovenca«. (m)

Vajenci

Vsaka beseda 1 Din

Vajenca

za damsko in moško krojaštvo sprejme modni salon A. Paulin, Ljubljana, Kongresni trg 5. (v)

Prodamo

Vsaka beseda 1 Din

Volna, svila, bombaž stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela, po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Železna peč

dobro ohranjena, poceni naprodaj. Ulica na grad št. 8, pritl. (od 8—14). (l)

Konfekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14. Ljubljana. (l)

Naprava za

UMETNI DEŽ 125 Din, in drugo moderno vrtnarsko orodje Sever & Komp., Ljubljana Gosposvetska cesta št. 5. (n)

Sveže slive

rumene, rdeče, plave in bele, kg po 2.85 Din po 30 kg košare razpošilja franco naročnik G. Drechsler, Tuzla. (l)

Bukova drva

prvovrstna, zimske sečnje, po Din 17.— za 100 kg, franko Ljubljana, naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11230. (l)

Uniforme

za gasilce od 300—400 D. prodaja Ciril Goričan — Bežigrad. (l)

Kupimo

Vsaka beseda 1 Din

zlatu kupim po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Obrt

Vsaka beseda 1 Din

VRATNIKI SAMOVEZNICE

J. LAH MARIBOR

115 Din

1 m² žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša, nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. Telefon 27-08. (t)

PRESELITVE

izvršuje hitro in najceneje »Export« k. d. Metelkova ulica št. 5. Telefon 21-17.

Soboslikarska,

pleskarska in vsa v to stroko spadajoča dela po najmodernejših vzorcih — solidno in konkurenčno izvršuje Josip Marn, d. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 9. Tel. 30-68. (t)

Debele

kupite najceneje pri trvdki **A. VOLK, LJUBLJANA** Resljeva cesta 24.

Brivnica »Zora«

Celje, Slomškov trg 6 — se priporoča. Britje in striženje prvovrstno. Dikaki in učenci polovične cene. Lastnik M. Bukovčan. (t)

Razno

Vsaka beseda 1 Din

Gostilna »Novi Svet« v Škofji Loki, Kapucinsko predmestje, se priporoča cenj, občinstvu, letoviščarjem in turistom. Celodnevna popolna oskrba 30—40 Din. Abonenti po dogovoru. Zračne in čiste sobe. (r)

Denar

Vsaka beseda 1 Din

Rabi se 60.000 Din

proti vknjižbi na novo zgrajeno tristanovanjsko hišo. Obresti po dogovoru. — Sprejmejo se tudi vlozne knjižice ljubljanskih hranilnic. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Varno« na-loženo št. 11.011. (d)

Hiter vpik in strašna, počasna ter mučna smrt prihaja. Samo komar prenaša malarijo ali rumeno mrzlico, za katero umira tisoče in tisoče ljudi. Varuj sebe in družino, ubij tega neznosnega okuževalca.

Škropi Flit in ugonablaj hitro in enostavno muhe, komarje in ves drugi mrčes. Flit je na glasu po celem svetu kot nenadkriljivo tovrstno sredstvo. Pazi na vojaka na rumeni konvi z črnim robom.

Ako ni v takšni plombirani konvi, ni Flit.

Vložno knjižico

Prve hrvatske štedionice na 30.000 Din kupim. Ponudbe z označbo cene na K. Lindič, predal 377. (d)

Pouk

Vsaka beseda 1 Din

Pravilno nemški

v enem letu, italijanski v pol leta! Le vztrajni naj se oglašijo! Pouk deloma ustmen, deloma v pismih. Učnina poceni. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11242. (u)

Gorazdov učni tečaj

preje Gärtnerjev tečaj — ki že desetletja slovi po svojih izbornih učnih uspehih, vpisuje 2. in 3. avgusta od 8—12 in 14—17. Nunska ulica 19. — Učni honorar zmeren. Sprejema samo gojenke. Število gojenk omejeno. (u)

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Inserirajte v »Slovenca«!

S tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naš ljubljani soprog, preblagi oče, brat in tast, gospod

Leon Pogačnik

gostilničar, kavarnar, posestnik in meščan ljubljanski

danes 31. julija po težkem mukopolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, Bogu vdano umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v torek 2. avg. ob 4 popoldne izpred hiše žalosti, Čopova ulica—Miklošičeva cesta, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana, dne 31. julija 1932.

ZALUJOČA ŽENA Z OTROCI
in ostalo sorodstvo.